

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT,
I AGRICULTURA
B I PESCA
/ DIRECCIÓ GENERAL
EDUCACIÓ AMBIENTAL,
QUALITAT AMBIENTAL
I RESIDUS

ESTUDI AMBIENTAL ESTRATÈGIC

PLA DIRECTOR SECTORIAL DE PREVENCIÓ I GESTIÓ DE RESIDUS PERILLOsos DE LES ILLES BALEARS (PDSPG-RP)

C/ del Gremi de Corredors, 10
(Polígon de Son Rossinyol)
07009 Palma
Tel. 971 17 66 66

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Objectiu i contingut del PDSPG-RP	5
3. Relació amb altres plans i programes	11
4. Aspectes rellevants de la situació actual del medi ambient i la seva probable evolució en cas de no-aplicació del PDSPG-RP	19
5. Característiques mediambientals de les zones que puguin estar afectades de manera significativa i la seva evolució	28
6. Problemes ambientals existents que siguin rellevants per al pla o programa	30
7. Objectius de protecció mediambiental fixats en els àmbits internacional, comunitari o nacional que tinguin relació amb el pla o programa	32
8. Probables efectes significatius en el medi ambient i mesures previstes per prevenir, reduir i, en la mesura que sigui possible, compensar qualsevol efecte negatiu important en el medi ambient de l'aplicació del Pla	39
9. Selecció de les alternatives previstes i descripció de la manera com es va fer l'avaluació	43
10. Programa de vigilància ambiental en el qual es descriuen les mesures previstes de seguiment	50
11. Resum de caràcter no tècnic	52

1. INTRODUCCIÓ

La Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, estableix que l'òrgan promotor d'un pla, en aquest cas, la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus, ha d'elaborar un Estudi Ambiental Estratègic (EAE) conforme als criteris continguts al document d'abast elaborat per l'òrgan ambiental, en aquests cas, la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB).

L'EAE es, en essència, el resultat dels treballs d'identificació, descripció i avaluació dels possibles efectes significatius al medi ambient de l'aplicació dels plans i ha de considerar alternatives raonables que siguin tècnica i ambientalment viables.

El contingut mínim de l'EAE es troba recollit a l'article 20 de la Llei 21/2013 i ha d'incloure, a més de la informació continguda a l'annex IV, la que es consideri raonablement necessària per assegurar la seva qualitat.

La informació que haurà de contenir l'EAE serà, com a mínim, la següent:

1. Un esbós del contingut, objectius principals del pla i relacions amb altres plans i programes pertinents;
2. Els aspectes rellevants de la situació actual del medi ambient i la seva probable evolució en cas de no aplicació del pla;
3. Les característiques medi ambientals de les zones que es puguin veure afectades de manera significativa i la seva evolució tenint en compte el canvi climàtic esperat en el termini de vigència del pla;
4. Qualsevol problema medi ambiental existent que sigui rellevant per el pla, incloent en particular els problemes relacionats amb qualsevol zona de especial importància medi ambiental, com les zones designades de conformitat amb la legislació aplicable sobre espais naturals i espècies protegides i els espais protegits de la Xarxa Natura 2000;
5. Els objectius de protecció medi ambiental fixats en els àmbits internacional, comunitari o nacional que guardin relació amb el pla i la manera en que aquests objectius i qualsevol aspecte medi ambiental s'han tingut en compte durant la seva elaboració;
6. Els probables efectes significatius al medi ambient, inclosos aspectes com la biodiversitat, la població, la salut humana, la fauna, la flora, la terra, l'aigua, l'aire, els factors climàtics, la seva incidència al canvi climàtic, en

particular una avaluació adequada de la petjada de carboni associada al pla, els bens materials, el patrimoni cultural, el paisatge i la interrelació entre aquests factors. Aquests efectes han de comprendre els efectes secundaris, acumulatius, sinèrgics, a curt, mig i llarg termini, permanents i temporals, positius i negatius;

7. Les mesures previstes per prevenir, reduir i, en la mesura del possible, compensar qualsevol efecte negatiu important al medi ambient de l'aplicació del pla, incloent aquelles per mitigar la seva incidència sobre el canvi climàtic i permetre la seva adaptació a aquest
8. Un resum dels motius de la selecció de les alternatives contemplades i una descripció de la forma en que es va realitzar l'avaluació, incloses les dificultats, com deficiències tècniques o falta de coneixements i experiència que es pugui haver trobat a l'hora de recavar la informació requerida;
9. Un programa de vigilància ambiental en el qual es descriguin les mesures previstes per el seguiment;
10. Un resum de caràcter no tècnic de la informació facilitada en virtut dels epígrafs precedents.

D'acord amb l'article 18 de la Llei 21/2013, l'11 de gener de 2018 el director general d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus va sol·licitar a la CMAIB l'inici de l'avaluació ambiental estratègica del Pla de prevenció i gestió de residus de les Illes Balears per tal que l'òrgan ambiental determinàs l'abast de l'Estudi ambiental estratègic. La sol·licitud anava acompanyada de la documentació següent:

- Document inicial estratègic del Pla de prevenció i gestió de residus de les Illes Balears.
- Esborrany inicial del Pla de prevenció i gestió de residus de les Illes Balears.

2. OBJECTIU I CONTINGUT DEL PDSPG-RP

Justificació de la necessitat del PDSPG-RP

En aquest apartat es justifica la necessitat d'elaborar el Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus perillosos (PPG-RP). Entre els elements justificatius, destaquen els següents:

- Donar compliment a la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats que estableix que les comunitats autònomes han d'elaborar els programes autonòmics de prevenció de residus i els plans autonòmics de gestió de residus.
- Assegurar la correcta gestió dels residus produïts a fi de minimitzar els impactes negatius sobre el medi ambient i la salut de les persones, especialment en el cas dels residus perillosos, els quals representen un risc major.
- La necessitat d'avançar cap a una economia circular a fi de que els residus es converteixin en recursos que es tornin a incorporar al sistema productiu com a matèria prima.
- Donar cobertura a tot el territori de les Illes Balears en relació als residus perillosos, tenint con compte la distribució de competències en matèria de residus:
 - Govern de les Illes Balears: competència planificadora en matèria de residus perillosos i en matèria d'autorització, vigilància, inspecció i sanció.
 - Consells Insulars: planificació en relació als residus sòlids no perillosos i tractaments dels residus domèstics.
 - Ajuntaments: poden formular programes municipals i estan obligats a realitzar la recollida dels residus domèstics.

El Govern ha decidit incorporar en el *Pla director sectorial de gestió de residus perillosos* el *Programa de Prevenció* a fi de disposar d'un document únic, anomenat ***Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus perillosos de les Illes Balears*** (PDSPG-RP), que integri tota la política balear en matèria de residus perillosos; no obstant això, es disposa d'un programa separat d'actuacions en matèria de prevenció, d'acord amb el que preveu l'art. 15.2 de la Llei de Residus i Sòls Contaminats.

Objectius i principis del PDSPG-RP

A continuació es detallen els principis i objectius que orienten el PDSPG-RP.

Principis

- a) Principi de protecció de la salut humana i del medi ambient.
- b) Principi de jerarquia de residus.
- c) Principi de precaució.
- d) Principi de sostenibilitat.
- e) Principi de contribució a l'economia circular.
- f) Principi de qui contamina paga.
- g) Principi de responsabilitat del productor.
- h) Principi de responsabilitat compartida.
- i) Principi de proximitat i autosuficiència.
- j) Principi de dret d'accés a la informació i la participació en matèria de medi ambient.
- k) Principi de cooperació, col·laboració i coordinació entre les Administracions Públiques.
- l) Principi de protecció i regeneració del sòl.
- m) Principi de contribució a la lluita contra el canvi climàtic.

Objectius estratègics del Pla

- a) Desenvolupar normativa específica que esdevingui necessària per a l'aplicació de les mesures previstes en aquest Pla.
- b) Garantir una adequada gestió dels residus peril·losos generats i el compliment estricte de la jerarquia de residus establerta en la Directiva 2008/98/CE sobre els residus i la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats.
- c) Assolir en el 2021 una reducció del 10% en pes dels residus peril·losos generats en el 2010 a les Illes Balears.
- d) Recollir selectivament i gestionar correctament el 100% dels residus peril·losos generats a les Illes Balears abans del 2024.
- e) Disposar de les instal·lacions de valorització i eliminació de residus peril·losos que siguin necessàries a les Illes Balears en aplicació dels principis d'autosuficiència i proximitat, sense que això suposi l'obligatorietat de disposar de tota la gamma d'instal·lacions de valorització final a la Comunitat Autònoma.

- f) Fer ús de la concessió d'ajuts econòmics per proporcionar incentius per a l'aplicació de la jerarquia de residus.
- g) Fomentar el desenvolupament eficaç dels estudis de minimització de residus que es basin en minimitzar la perillositat dels residus i el seu volum en els processos productius.
- h) Fomentar l'aplicació de les millor tècniques disponibles relatives a la prevenció de residus en els sectors que generen residus peril·losos.
- i) Ampliar el servei de les deixalleries municipals de manera que, en el termini de 24 mesos des de l'aprovació del Projecte de Llei RGE num. 7154/18 de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, el 100% dels municipis garanteixin la recepció i recollida gratuïta dels residus peril·losos d'origen domèstic en aquestes instal·lacions.
- j) Afavorir la coordinació entre les autoritats gestores dels ports de les Illes Balears i la Conselleria competent en medi ambient per millorar la gestió dels residus peril·losos generats en els ports de Balears.
- k) Garantir la conservació dels sòls i promoure'n la regeneració.
- l) Millorar la informació sobre la generació i gestió dels residus, així com la seva traçabilitat, mitjançant els procediments administratius de control i els mitjans telemàtics.
- m) Reforçar les activitats d'inspecció, control i vigilància de les instal·lacions de tractament i de producció de residus, aplicant el principi de jerarquia i garantint la protecció de la salut humana i del medi ambient.
- n) Fomentar la sensibilització i conscienciació social en matèria de prevenció i gestió de residus.
- o) Desenvolupar i millorar les eines d'informació, difusió i comunicació entre la ciutadania i els agents econòmics i socials en relació a la producció i gestió de residus peril·losos a les Illes Balears.
- p) Millorar la coordinació entre les diferents administracions competents en matèria de planificació i gestió de residus peril·losos.

Abast i contingut

L'àmbit d'aplicació del PDSPG-RP serà:

Territorial	Tot el territori de les Illes Balears incloent l'illa de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, així com les altres illes menors adjacents.
-------------	---

Temporal	✓ Fins a l'aprovació d'un nou pla. ✓ Amb avaluacions periòdiques mínimes cada 6 anys. ✓ Els principals objectius es formularan per a 2020 i per a 2030, per tal d'alinear la planificació amb les estratègies i requisits legals de la UE i estatals.
Tipologia de residus	✓ Residus perillosos que es generen i gestionen a l'àmbit de les Illes Balears, amb independència de l'activitat en la qual es generin i gestionin (domèstics, comercials i industrials): - o Residus sanitaris (GI, GII i GIII) - o Residus d'envasos fitosanitaris - o Olis industrials usats - o Piles i acumuladors - o Residus industrials - o PCB i PC - o Residus del sector nàutic (MARPOL, barques fora d'ús, etc.) - o Sòls contaminats - o Residus de construcció i demolició, RAEE i voluminosos perillosos. ✓ Excepcions: les mateixes que les contemplades a la Llei 22/2011.
Agents implicats	✓ Ciutadania en general. ✓ Activitats empresarials. ✓ Transportistes i gestors de residus. ✓ SRAP. ✓ Totes les AAPP i especialment: Govern, Consells insulars i Ajuntaments.
Activitats	✓ De producció. ✓ De recollida. ✓ De tractament.

El **contingut** del PDSPG-RP és el següent:

El Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus perillosos de les Illes Balears inclou, per una banda, els continguts mínims establerts a l'article 12 de la llei 14/2000, de 21 de desembre, d'ordenació territorial:

- a) Definició dels objectius que es persegueixen amb el pla.
- b) Anàlisi dels aspectes sectorials a què es refereix el pla i formulació d'un diagnòstic d'eficàcia en relació amb el sistema general d'assentaments humans, amb l'activitat econòmica i amb el medi ambient i recursos naturals.
- c) Articulació amb els plans territorials insulars i amb el planejament municipal existent, amb determinació expressa de les vinculacions que es creïn.
- d) Justificació i definició de l'esquema general de les infraestructures, les obres, les instal·lacions i els serveis que es prevegin, tenint en compte la incidència ambiental.

- e) Fixació de les característiques tècniques generals que s'han d'aplicar, degudament classificades, si pertoca, en arribar a la fase de projecte d'obra.
- f) Relació i localització de les obres i actuacions integrades en el pla.
- g) Estudi econòmicofinançer que valori les obres i les actuacions i estableixi els recursos directes i indirectes amb els quals es pretenen finançar.
- h) Fixació dels sistemes d'execució, les prioritats i la programació de les actuacions.
- i) Mesures de suport encaminades a promoure les actuacions que afavoreixin la consecució dels objectius assenyalats.
- j) Mesures encaminades a minimitzar l'impacte de les infraestructures sobre el medi i a aconseguir un ús sostenible dels recursos naturals.

Així mateix, compleix amb el contingut mínim establert a l'annex V de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats per als plans autonòmics de gestió de residus:

1. Contingut mínim dels plans:

- a) El tipus, quantitat i font dels residus generats dins del territori, els que es prevegi que s'han de transportar des d'altres estats membres i cap a aquests, i quan sigui possible des d'altres comunitats autònomes i cap a aquestes, i una avaluació de l'evolució futura dels fluxos de residus.
- b) Sistemes existents de recollida de residus i principals instal·lacions d'eliminació i valorització, inclosa qualsevol mesura especial per a olis usats, residus peril·losos o fluxos de residus que siguin objecte de legislació específica.
- c) Una avaluació de la necessitat de sistemes nous de recollida, el tancament de les instal·lacions existents de residus, instal·lacions addicionals de tractament de residus i de les inversions corresponents.
- d) Informació sobre els criteris d'ubicació per a la identificació de l'emplaçament i sobre la capacitat de les instal·lacions futures d'eliminació o les principals instal·lacions de valorització.
- e) Polítiques de gestió de residus, incloses les tecnologies i els mètodes de gestió de residus previstos, i la identificació dels residus que plantegen problemes de gestió específics.

2. Altres elements:

- a) Els aspectes organitzatius relacionats amb la gestió de residus, inclosa una descripció del repartiment de responsabilitats entre els operadors públics i privats que s'ocupen de la gestió de residus.
- b) Campanyes de sensibilització i informació dirigides al públic en general o a un grup concret de consumidors.

- c) Els llocs històricament contaminats per eliminació de residus i les mesures per rehabilitar-los.

De forma específica, el Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus perillosos de les Illes Balears presenta el contingut següent:

– **Diagnosi:**

- ✓ Capítol 1. Introducció. Defineix l'objecte, el contingut del PDSGPRP, la distribució de competències, la relació amb altres instruments de planificació i la tramitació administrativa i ambiental del Pla.
- ✓ Capítol 2. Marc normatiu.
- ✓ Capítol 3. Diagnòstic de prevenció.
- ✓ Capítol 4. Diagnòstic de la gestió dels residus perillosos.

– **Text normatiu articulat:**

Títol I. Disposicions generals. Inclouen l'objecte, l'àmbit d'aplicació, els principis generals i els objectius estratègics.

- Article 1. Objecte i principi.
- Article 2. Àmbit d'aplicació.
- Article 3. Principis generals.
- Article 4. Objectius estratègics del Pla.

Títol II. Instal·lacions de gestió de residus perillosos.

- Article 5. Infraestructures públiques.
- Article 6. Abocadors per a l'eliminació de residus perillosos.
- Article 7. Instal·lacions per a l'eliminació dels residus que contenen amiant.
- Article 8. Instal·lacions per a la gestió de residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEE), residus de construcció-demolició (RCD) i voluminosos considerats perillosos.

Títol III. Programes, línies estratègiques, mesures proposades i indicadors de seguiment.

- Programa 1. Desenvolupament normatiu.
- Programa 2. Prevenció.
- Programa 3. Gestió.
- Programa 4. Seguiment i control.
- Programa 5. Formació, educació ambiental i comunicació.
- Programa 6. Coordinació administrativa.

Títol IV. Finançament.

Títol V. Vigència i revisió.

Annex I. Document de determinació de l'abast de l'Estudi d'Impacte Ambiental Estratègic

3. RELACIÓ AMB ALTRES PLANS I PROGRAMES

La Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, que transposa la Directiva 2008/98/CE Marc de Residus, estableix que l'Estat ha d'aprovar el Pla nacional marc de gestió de residus i les comunitats autònomes han d'elaborar els programes autonòmics de prevenció de residus i els plans autonòmics de gestió de residus. Així mateix, dóna a les entitats locals la possibilitat d'elaborar programes de prevenció i de gestió dels residus que siguin de la seva competència, de conformitat i en coordinació amb els plans estatal i autonòmics.

Les previsions contingudes a la Llei 22/2011 s'han d'interpretar a les Illes Balears d'acord amb el model d'organització territorial i institucional que preveu el seu Estatut d'Autonomia i a la legislació que el desenvolupa. En aquest sentit, la *Llei 2/2001, de 7 de març, d'atribució de competències als Consells Insulars* en matèria d'ordenació del territori transfereix a aquests ens, entre altres, la competència en l'elaboració i aprovació del pla director sectorial de residus sòlids no peril·losos.

Per tant, correspon al Govern de les Illes Balears l'elaboració i aprovació del pla director sectorial de prevenció i gestió de residus peril·losos. No obstant això, el Govern de les Illes Balears manté la competència en la fixació de principis generals a què s'hauran de subjectar els instruments de planificació en matèria de residus d'àmbit insular i municipal, a fi de vetllar per l'equilibri i la cohesió de la planificació a tota la Comunitat Autònoma.

A continuació s'analitzen les estratègies, els plans i els programes que poden tenir alguna relació amb el present Pla, ja sigui en l'àmbit europeu com en l'estatal i l'autonòmic.

3.1. Estratègies a nivell europeu

– Setè Programa General d'Acció de la Unió Europea en matèria de Medi Ambient fins el 2020.

La Decisió núm. 1386/2013/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de novembre de 2013, relatiu al Programa General d'acció de la Unió en matèria de Medi Ambient fins el 2020 "*Viure bé, respectant els límits del nostre planeta*", promou el desenvolupament d'una economia circular, en la qual els materials i els recursos es mantinguin en l'economia durant el major temps possible i que es redueixi al mínim la generació de residus. Estableix els objectius prioritaris següents:

1. Protegir, conservar i millorar el capital natural de la Unió Europea.
2. Convertir la Unió Europea en una economia hipocarbònica, eficient en l'ús de recursos, ecològica i competitiva.
3. Protegir a la ciutadania de les pressions i riscos ambientals per a la salut i el benestar.

4. Maximitzar els beneficis de la legislació sobre el medi ambient millorant la seva aplicació.
5. Millorar la base de coneixements i informació de la política ambiental.
6. Garantir inversions per a l'aplicació de la política ambiental i abordar externalitats ambientals.
7. Intensificar la integració ambiental i la coherència entre les polítiques.
8. Augmentar la sostenibilitat de les ciutats.
9. Reforçar l'eficàcia a l'hora d'afrontar els reptes ambientals i climàtics a nivell internacional.

– **Estratègia Europea 2020**

La Comunicació de la Comissió Europea 2010 una Estratègia per a un creixement intel·ligent, sostenible i integrador, per una banda, i la Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions, per una altra banda, estableixen com a objectius per als residus en el 2020:

- Que es redueixin la seva generació per càpita.
- Que el reciclatge i la reutilització siguin opcions econòmicament atractives per als operadors.
- Que es desenvolupin mercats funcionals per a les matèries secundàries.
- Que estigui garantit el reciclatge d'alta qualitat.
- Que la recuperació d'energia es limiti als materials no reciclables i que es redueixin al màxim l'eliminació de residus en abocadors.

– **Comunicacions relatives a una economia circular**

La Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions "Cap una economia circular: un programa de zero residus per Europa", posa de manifest la importància de tancar el cicle de recuperació de materials en la seva introducció en el mercat. S'estima que la millora de l'eficiència en l'aprofitament dels recursos al llarg de les cadenes de valor industrials podria reduir les entrades materials necessàries en un 17%-24% per al 2030.

Estableix que la prevenció dels residus, el disseny ecològic, la reutilització i les mesures similars podrien suposar per a les empreses de la UE uns estalvis nets de 600.000 milions d'euros, el 8% del seu volum de negocis anual, a més de reduir les emissions totals anuals de gasos d'efecte hivernacle d'un 2% a un 4%.

Per fer front als reptes concrets en matèria de residus, la Comissió:

- Proposa un objectiu indicatiu de reducció dels residus marins per al 2020, fixat en el 30% dels deu tipus més comuns d'aquests residus que es trobin a la platges i en les arts de pesca de la mar, adaptant-se aquesta llista a cada una de les quatre regions marines de la UE.
 - Preveu l'adopció de mesures per a fomentar els mercats de materials reciclats derivats de residus procedents de la construcció i les demolicions i per a desenvolupar un marc comú d'avaluació a escala de la UE del comportament ambiental dels edificis.
 - Proposa que els Estats membres elaborin estratègies nacionals de prevenció dels residus alimentaris i s'esforcin per retallar aquests residus en els sectors de la fabricació, el comerç minorista, la distribució, els serveis d'alimentació i la hoteleria, així com en les llars, al menys en un 30% per al 2025.
 - Preveu el desenvolupament d'un sistema adequat de registre almenys els residus perillosos en tots els Estats membres.
 - Arran de la seva proposta per reduir les bosses de plàstic, proposa l'eliminació per al 2025 del dipòsit dels plàstics en abocadors.
 - Proposa que s'obligui als Estats membres a incloure en el seus plans nacionals de gestió de residus mesures relatives a la recollida i reciclatge de residus que contenguin quantitats significatives de matèries primeres crítiques.
 - Té en estudi el desenvolupament d'un marc de polítiques sobre el fòsfor per millorar el seu reciclatge, fomentar la innovació, millorar les condicions de mercat i incorporar el seu ús sostenible en la legislació de la UE sobre fertilitzants, els aliments, l'aigua i els residus.
- **Estratègia temàtica per a la protecció del sòl**

La Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions "Estratègia temàtica per a la protecció del sòl" estableix com objectiu la protecció i la utilització sostenible dels sòls, en funció dels principis rectors següents:

- a) Prevenció de la degradació del sòl i conservació de les seves funcions.
- b) Restauració dels sòls degradats per retornar-los funcionalitat, garantint la seva utilització actual i futura.

Per assolir aquest objectiu, el Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus perillosos de les Illes Balears incorpora un pla d'actuació ambiental en els camps de tir de les Illes Balears.

3.1. Estratègies a nivell estatal

– Pla estatal marc de gestió de residus. PEMAR (2016-2022)

El Pla estatal marc de gestió de residus (PEMAR) aprovat pel Consell de Ministres el 6 de novembre de 2015, inclou els residus domèstics i comercials, els industrials, els residus amb legislació específica i els agraris.

El PEMAR fa una anàlisi detallat de cada tipus de residu: residus domèstics i comercials, envasos i residus d'envasos, residus d'aparells elèctrics i electrònics, vehicles al final de la vida útil, pneumàtics al final de la seva vida útil, piles i acumuladors, olis, residus de construcció i demolició, entre d'altres. Realitza un diagnòstic de la situació actual i estableix una sèrie d'objectius qualitatius i/o quantitatius, així com orientacions de mesures. Aquests objectius i orientacions

Els objectius proposats per als diferents tipus de residus que contenen fraccions considerades perilloses són els següents:

Tipus de residus	Objectius
Vehicles al final de la vida útil	Reutilització + valorització: 95% Reutilització + reciclatge: 85%
Embarcacions al final de la seva vida útil	Entre els objectius proposats, està incrementar la capacitat de reciclatge de bucs i embarcacions i incorporar instal·lacions espanyoles a la Llista europea d'instal·lacions de reciclatges d'embarcacions.
Olis minerals usats	Recollir el 100%, garantint que l'oli usat es sotmeti als tractaments idonis necessaris per assegurar la protecció de la salut humana i del medi ambient.
Piles i bateries	<u>Índex de recollida anual:</u> Piles i acumuladors portàtils: – 45%, a partir del 31 de desembre de 2015. – 50% a partir del 31 de desembre de 2020. – Residus de piles i acumuladors industrials: 98% a partir del 31 de desembre de 2017. – Residus de piles i acumuladors d'automoció: 98% a partir del 31 de desembre de 2018. – Residus de piles i acumuladors industrials: 98% a partir del 31 de desembre de 2017. – Residus de piles, acumuladors i bateries industrials que no contenen ni cadmi ni plom: 70% a partir del 31 de desembre de 2020. <u>Nivell mínims en matèria de reciclatge:</u> – Reciclatge del 65% de piles i acumuladors de plom-àcid, inclòs el reciclat de plom. – Reciclatge del 75% de piles i acumuladors de níquel-cadmi, inclòs el reciclatge del cadmi.
Residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEE)*	<u>Recollida separada:</u> els establerts a l'article 29 i en la disposició transitòria quarta del Reial decret 110/2015, de 20 de febrer. <u>Valorització:</u> els establerts a l'annex XIV del RD 110/2015

Residus de construcció i demolició*	En el 2020: – 70% RCD no perillosos destinats a la PxR, reciclatge i altres operacions de valorització i 30% d'eliminació RCD no perillosos en abocadors. – 90% de terres i pedres netes utilitzats en obres de restauració, acondicionament o reblit i 10% d'eliminació de terres i pedres netes en abocadors respecte del volum total de materials naturals excavats.
PCB, PCT i aparells que els contenen	<u>Abans del 31/12/2016:</u> – Eliminació o descontaminació immediata de tots els aparells, el contingut en PCB dels quals (≥ 50 ppm) hagi estat acreditat durant el 2015. <u>Abans del 31 de desembre de cada any:</u> – Eliminació o descontaminació de tots els aparells amb PCB acreditat que hagin aflorat l'any precedent, exceptuant els transformadors amb concentració de PCB entre 50 i 500 ppm que podran continuar en servei fins el final de la seva vida útil. – Demostració acreditada mitjançant anàlisis químics, del contingut o no en PCB de tots els aparells que encara figurin en el grup 3 de l'Inventari Nacional de PCB actualitzat al 31 de desembre de l'any anterior.
Residus sanitàries	– Millorar la informació i formació dels agents implicats en la gestió interna dels residus sanitaris que es generin tant en grans hospitals com en centres petits, clíniques veterinàries, clíniques dentals, centres d'estètica i, fins i tot llars, per facilitar la separació dels residus i afavorir el seu posterior tractament. – Facilitar als gestors de residus l'aplicació de la legislació autonòmica. – Actualitzar els criteris per classificar els residus sanitaris perillosos.
Residus industrials sense legislació específica	Indica objectius i orientacions qualitatives però no de caràcter quantitatiu.

* Tipus de residus que contenen fraccions amb caràcter de perillosos.

– Programa estatal de prevenció de residus 2014-2020 (PNIR)

El Programa estatal de prevenció de residus 2014-2020, desenvolupa la política a nivell estatal de prevenció de residus perseguint l'objectiu de reducció en el 2020 d'un 10% dels residus generats l'any 2010. Per això, du a terme una descripció del nivell de prevenció existent a Espanya, de les mesures actuals i finalment valora la seva eficàcia. El Programa agrupa quatre línies estratègiques d'actuació:

- Reducció de la quantitat de residus.
- Reducció i allargament de la vida útil.
- Reducció dels contingut de substàncies nocives en materials i productes.
- Reducció dels impactes adversos sobre la salut humana i el medi ambient.

Finalment, cada línia estratègica es desenvolupa amb la proposició d'una sèrie de mesures de prevenció dirigides als productes o sectors d'activitat prioritaris, diferenciant entre els que afecten al marc jurídic, normatiu, de planificació i de l'actuació de les Administracions, les relatives a la fase de disseny, producció i distribució dels productes i les relatives a la fase de consum i ús.

En funció del diagnòstic i dels objectius proposats en el Pla de prevenció i gestió de residus de les Illes Balears, s'han incorporat dues línies estratègiques amb diverses mesures a través del Programa de prevenció.

– **Estratègia espanyola de canvi climàtic i energia neta (horitzó 2007-2012-2020)**

L'Estratègia espanyola de canvi climàtic i energia neta (PANER) s'estructura en dos tipus d'actuacions diferenciades: lluita contra el canvi climàtic i energia neta. Dins de les àrees d'actuació contra el canvi climàtic, s'estableixen mesures proposades i indicadors en les següents categories:

- Cooperació institucional
- Mecanismes de flexibilitat
- Cooperació internacional i cooperació amb països en desenvolupament.
- Comerç d'emissions.
- Embornals de CO₂.
- Captura i emmagatzematge geològic.
- Actuacions en sectors causants d'emissions difuses.
- Adaptació al canvi climàtic.
- Informació i sensibilització.
- Investigació, desenvolupament i innovació.

A nivell d'energia neta, les actuacions proposades estan enfocades a l'eficiència energètica, a les energies renovables, a la gestió de la demanda energètica i a la investigació, desenvolupament i innovació.

Dins del sector d'emissions difuses, l'Estratègia dedica un apartat per al sector residus, establint com a objectius els següents:

- a) Reducció d'emissions del sector residus i optimització de l'eficiència energètica dels processos de gestió.
- b) Integració i actualització de la planificació sobre residus.
- c) Impuls prioritari per a la reducció dels residus i a l'aprofitament de les matèries contingudes en ells i per a la biometanització i recuperació de biogàs en abocadors.
- d) Impuls per a l'aprofitament energètic de residus forestals, agroindustrials i agrícoles.

Les mesures proposades inclouen campanyes de sensibilització, establiment d'estratègies, plans autonòmics, etc.

Un dels principis bàsics del Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus de les Illes Balears és la contribució a la lluita contra el canvi climàtic.

3.2. A nivell autonòmic

– Directrius d'ordenació del territori (DOT)

Les DOT són l'instrument marc d'ordenació territorial de les Illes Balears, aprovades per la Llei 6/1999, de 3 d'abril. El desenvolupament de les directrius d'ordenació territorial es realitza sobretot pels plans territorials insulars, que són la peça clau de la política territorial de les Illes Balears. D'àmbit insular, els correspon l'ordenació de tot allò que, transcendent l'àmbit municipal, es refereix als assentaments humans, a les activitats i usos a realitzar sobre el territori, a la creació de serveis comuns per als municipis així com a aquelles mesures destinades a una millora de la qualitat de vida i a la protecció del medi natural.

L'ordenació precisa de determinades infraestructures, equipaments, serveis i activitats d'explotació de recursos, per la seva banda, es realitza pels plans directors sectorials, els quals, en coherència amb l'anterior, es formulen coordinadament amb els plans territorials insulars. La competència per a la seva elaboració i aprovació correspon al Govern de les Illes Balears o als consells insulars segons les previsions de les directrius d'ordenació territorial i de les lleis atributives de competències. Entre els plans directors sectorials prevists a les DOT hi consten els de gestió de residus.

Així mateix, la Llei 2/2001, de 7 de març, d'atribució de competències als Consells Insulars en matèria d'ordenació del territori transfereix a aquests ens, entre altres, la competència en l'elaboració i aprovació del pla director sectorial de residus sòlids no perillosos. Per tant, correspon al Govern de les Illes Balears l'elaboració i aprovació del pla director sectorial de prevenció i gestió de residus perillosos.

Per una altra banda, la Llei 14/2000, de 21 de desembre, d'ordenació territorial estableix que els instruments d'ordenació territorial a les Illes Balears són:

- a) Les directrius d'ordenació territorial
- b) Els plans territorials insulars
- c) Els plans directors sectorials

La Llei 14/2000 defineix la naturalesa dels plans directors sectorials, el seu contingut i el procediment d'elaboració.

– Estratègia Balear de Lluita Contra el Canvi Climàtic 2013-2020

L' Estratègia Balear de Lluita Contra el Canvi Climàtic (EBCC) es redacta amb la finalitat de plasmar els objectius i les actuacions necessàries per aconseguir reduir les emissions de GEH i adaptar-nos als efectes provocats pel canvi climàtic.

Per la qual cosa, es defineixen els següents objectius generals:

1. **Establir un objectiu concret de reducció d'emissions** de GEH per a les Illes Balears per al període 2013-2020 a més d'objectius particularitzats per a cada un dels sectors implicats.
2. **Continuar i optimitzar els esforços en la reducció d'emissions** de GEH a les Illes a partir de les experiències implementades en el Pla d'Acció de Lluita Contra el Canvi Climàtic 2008-2012.
3. **Incloure el factor de sostenibilitat** a l'hora de prioritzar quines accions afecten més positivament en la mitigació de les emissions de GEH. La sostenibilitat entesa com un concepte global amb un equilibri entre el factor ambiental (contaminació atmosfèrica, recursos hídrics, residus, etc.), l'econòmic i el social.

Les diferents línies d'acció considerades, es presenten a continuació:

- Elaboració d'un Pla d'Acció de Mitigació 2013-2020.
- Elaboració d'un mecanisme de col·laboració i cooperació en matèria d'energia.
- Elaboració d'un mecanisme de col·laboració i cooperació en matèria de mobilitat
- Elaboració d'un Pla d'Acció d'Adaptació 2013-2020
- Elaboració de mecanismes de col·laboració i cooperació, en matèria d'adaptació.
- Elaboració d'informes de vulnerabilitat sectorials.
- Integració de l'adaptació en les polítiques públiques.
- Elaboració d'indicadors.
- Modificació del Decret 60/2005.
- Signatura d'un conveni de col·laboració amb la UIB i/o IMEDEA

L'EBCC estableix que el sector energètic (generació elèctrica i transport) és el responsable de la majoria de les emissions GEH, amb un 91% respecte el total. El 9% restant són degudes als processos industrials, l'ús de dissolvents, l'agricultura i el tractament i eliminació de **residus**.

4. ELS ASPECTES RELLEVANTS DE LA SITUACIÓ ACTUAL DEL MEDI AMBIENT I LA SEVA PROBABLE EVOLUCIÓ EN CAS DE NO-APLICACIÓ DEL PDSPG-RP

En aquest apartat s'analitzen els factors ambientals rellevants que podrien ser afectats per les mesures definides en el Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus de les Illes Balears.

4.1. Sòls

La Comunitat autònoma de les Illes Balears té una superfície total de 498.459,03 ha, de les quals el 72,7% corresponen a Mallorca, el 13,94% a Menorca, l'11,47% a Eivissa, l'1,66% a Formentera i el 0,26% a Cabrera.

D'acord amb els programes CORINE Land Cover (CLC) i SIOSE (Sistema d'Informació d'Ocupació del Sòl a Espanya), la distribució de l'ocupació del sòl de les Illes Balears és la següent:

Superfícies	CORINE 2006 (%)	SIOSE 2005 (%)
Artificials	6,36	7,26
Agrícoles	57,46	42,75
Naturals	35,48	49,24
Zones humides	0,71	0,75

Font: Informe de l'Estat del Medi Ambient (Informe de Conjuntura 2014-2015)

El 9,7% de la superfície balear sofreix processos erosius alts; un 13,69%, mitjans, i la resta, un 76,61%, moderats.

La informació disponible relacionada amb els sòls contaminats o degradats a les Illes Balears és molt limitada. Un dels pocs instruments que es poden utilitzar són els "informe preliminar del sòl" (IPS) com a informació base per estimar les activitats potencialment contaminants. D'acord amb el Reial decret 9/2005, de 14 de gener, els titulars d'activitats potencialment contaminants del sòl, que figuren en el seu annex I, estan obligats a remetre a la Conselleria competent en matèria de medi ambient un informe preliminar de situació per a cada un dels sòls en els quals es desenvolupa l'activitat. No obstant això, els diferents tipus d'activitat han de presentar aquests informes en diferents periodicitats, la qual cosa fa que hi hagi importants fluctuacions d'un any a l'altre. Per aquest motiu, la utilitat dels IPS com eina per estimar les zones amb major risc de contaminació del sòl és limitada. Tot i això, la informació obtinguda dels IPS permet tenir una primera aproximació dels materials utilitzats, dels residus generats i de les seves zones d'emmagatzematge. La majoria d'IPS presentats a les Illes Balears es relacionen amb tallers mecànics, estacions de servei (benzineres), instal·lacions de distribució d'energia elèctrica i instal·lacions de distribució de gas líquat.

És important destacar que la major part dels procediments de descontaminació de sòls iniciats en els darrers anys en el Servei de Residus i Sòls Contaminats de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca han estat relacionats amb

estacions de servei (emmagatzematge de combustible) i instal·lacions de distribució d'energia elèctrica (abocaments d'hidrocarburs).

Evolució en cas de no-aplicació del PDSPG-RP

El Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus peril·losos de les Illes Balears preveu un conjunt de mesures destinades directament a la protecció del sòl de les Illes Balears com:

- Aprovar un Pla d'actuació ambiental en els camps de tir de les Illes Balears per eliminar els riscos de contaminació d'aquesta activitat associats al plom de les municions i als hidrocarburs aromàtics policíclics (HAP) presents en els plats (mesura 20).
- Establir a les entitats gestores l'obligació de presentar anualment a la Conselleria competent en matèria de medi ambient una memòria resum on es reculli per ordre cronològic la quantitat, l'origen el destí i el mètode de tractament dels residus peril·losos generats pels bucs que facin escala o prestin servei en el ports (mesura 17)
- Concedir, per part de la Conselleria competent en matèria de medi ambient, autoritzacions administratives a les persones físiques o jurídiques que duguin a terme dragatge de sediments en els ports de Balears (mesura 18).
- Reforçar les activitats d'inspecció, control i vigilància de les instal·lacions de tractament i de producció de residus a través de l'aprovació de diversos plans d'inspecció (mesura 25).

La no aplicació del PDSPG-RP probablement implicarà que la major part dels sòls dels camps de tir, actius i inactius, de les Illes Balears segueixin contaminats pels perdigons de plom i per les restes dels plats que poden contenir hidrocarburs aromàtics policíclics.

L'aprovació PDSPG-RP permetrà dur un control més exhaustiu de la gestió dels residus peril·losos generats per les embarcacions reduint la probabilitat de què una part d'aquests residus es gestionin incorrectament i contaminin el sòl o el medi marí.

D'acord amb el diagnòstic del Pla, una proporció molt significativa de residus peril·losos es gestionen incorrectament. La no realització dels plans d'inspecció, control i vigilància prevists en el PDSPG-RP permetrà que aquesta situació es perpetui en el temps amb els conseqüents impactes medi ambiental associats.

L'únic tipus d'instal·lació que preveu el PDSPG-RP són els **abocadors de residus peril·losos**, a través de la iniciativa privada. En tot cas, els promotors que pretenguin construir l'abocador han de presentar una proposta d'ubicació, la qual ha de complir els criteris definits a l'annex I del Pla. Posteriorment, la Conselleria competent en matèria de medi ambient ha de sotmetre la sol·licitud

acompanyada de la documentació corresponent a consulta de les administracions afectades, previ informe tècnic del Servei de Residus i Sòls Contaminats. Finalment, el conseller competent en matèria de medi ambient ha de dictar una resolució per la qual s'aprova o desestima la ubicació proposada pel promotor. Per una altra banda, la instal·lació està dins l'àmbit d'aplicació del Reial decret legislatiu 1/2016, de 16 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de prevenció i control integrats de la contaminació i, per aquest motiu, els seus titulars han de disposar de l'autorització ambiental integrada i complir les condicions que s'hi estableixen. Al mateix temps, d'acord amb la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental i la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears, els abocadors per a residus peril·losos han de ser objecte d'una avaluació d'impacte ambiental ordinària.

La construcció d'abocadors de residus peril·losos generen un risc de contaminació del sòl i de les aigües subterrànies que no existirien si no s'aplicàs el PDSPG-RP.

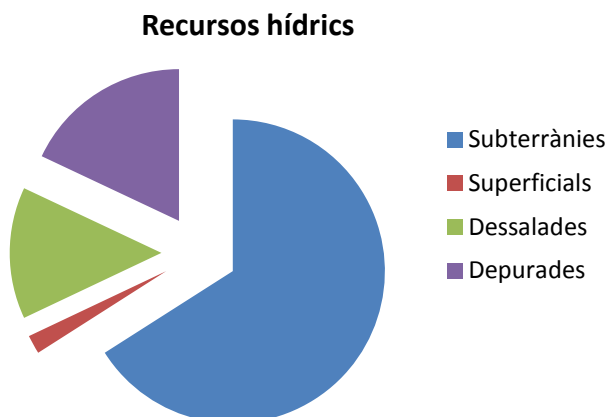
Per a la minimització d'aquests riscos, el PDSPG-RP preveu:

- La ubicació d'abocadors de residus peril·losos s'aprovarà, si n'és el cas, mitjançant resolució administrativa del conseller competent en matèria de medi ambient, previ informe tècnic del Servei de Residus i Sòls Contaminats.
- Es defineixen uns criteris mínims que s'han de complir per a la ubicació dels abocadors (annex I).
- La instal·lació ha de disposar com a mínim, d'un segon revestiment impermeable que consistirà d'una làmina de polietilè d'alta densitat i d'un sistema de detecció de fuites entre les dues làmines impermeables.
- La instal·lació ha de complir els requisits generals prevists per als abocadors de residus peril·losos a l'annex I del Reial decret 1481/2001, de 27 de desembre, pel qual es regula l'eliminació de residus mitjançant dipòsit en abocador.
- L'abocador ha de disposar, com a mínim, d'un segon revestiment impermeable que consistirà d'una làmina de polietilè d'alta densitat i d'un sistema de detecció de fuites entre les dues làmines impermeables.
- Es supediten els condicionants tècnics del disseny de l'abocador a l'evolució en les millores que puguin sorgir durant la vigència del Pla.

Per una altra banda, el fet de no construir d'abocadors per a l'eliminació de residus peril·losos dificultaria l'aplicació del principi d'autosuficiència i proximitat a les Illes Balears, en compliment de l'article 9 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, amb la finalitat de garantir un nivell elevat de protecció del medi ambient i de la salut pública. Tots els residus peril·losos generats a les Illes Balears, excepte els residus sanitaris del grup III i una quantitat testimonial d'oli mineral usat, són tractats en instal·lacions d'altres comunitats autònomes.

4.2. Recursos hídrics

Els recursos hídrics totals disponibles de les Illes Balears són els següents:

(Font: Estat del medi ambient a les Illes Balears 2014-2015, editat l'any 2017)

La principal característica que diferencia la hidrologia de les Illes Balears respecte de la major part de les conques peninsulars és que les aigües subterrànies constitueixen quasi l'únic recurs natural disponible. No existeixen a Balears cursos superficials amb escorrentia contínua. Els torrents romanen secs la major part de l'any, les aportacions són molt discontinües i directament relacionades amb el règim pluviomètric. A part dels reguius tradicionals, la única regulació existent és la dels embassaments de Cúber i Gorg Blau que s'utilitzen per a l'abastament de Palma i Calvià (7,2 hm³/any).

Entre els recursos hídrics no convencionals destaquen les aigües dessalades, les aigües regenerades i depurades i la recàrrega artificial. Pel que fa a les aigües dessalades, actualment es troben en funcionament 6 dessaladores d'aigua de mar (3 ubicades a Mallorca, 2 a Eivissa i 1 a Formentera) que produeixen un total de 15,26 Hm³. A les Illes Balears es depuren quasi el 100% de les aigües residuals procedents de nuclis de població generant uns afluents amb tractament terciari de 70,2 Hm³, dels quals se'n reutilitzen 26,84 Hm³ (en construcció hi ha 11,5 Hm³ projectats). La recàrrega artificial d'aqüífers únicament s'ha duit a terme a l'aqüífer de s'Estremera, en èpoques húmides amb els excedents dels embassaments de Cúber i Gorg Blau.

D'acord amb la memòria del vigent Pla Hidrològic de les Illes Balears (2015-2021), la demanda d'aigua a Balears constitueix la principal pressió sobre els recursos hídrics de les Illes, tant en quantitat, per la sobreexplotació dels aquífers, com en qualitat, ja que és bona part responsable de la contaminació per intrusió marina, la qual afecta al 39% de les masses d'aigua subterrània.

La contaminació difusa a les Illes Balears afecta principalment a les masses d'aigua subterrània a causa de dues activitats pel seu caràcter extensiu: el rec dels camps de golf i les aportacions d'adobs en l'agricultura. La massa amb major càrrega de fertilitzants és la massa 18.11-M1 Sa Pobla, la qual va ser declarada

com a vulnerable a la contaminació per nitrats en el 2000. Posteriorment, es declararen vulnerables 10 masses més a Mallorca i 3 a Menorca. Són molt pocs els torrents afectats per contaminació difusa i cap d'ells està alterat significativament.

Pràcticament totes les masses d'aigua subterrània, a excepció de 6, presenten alguna pressió per contaminació puntual (fosses sèptiques, depuradores, abocadors de residus, benzineres, indústries, cementiris, etc.). D'acord amb els informes de mostreig i anàlisi de substàncies prioritàries en la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears (2007), 11 pous dels 130 pous mostrejats sobrepassaven els valors de referència per a les següents substàncies: Al, Cd, Cu, Cr, Fe, Ni, Pb, V, Zn, As, Hg. Per una altra banda, s'analitzaren 32 herbicides a 50 pous i 20 zones humides de les Illes Balears i en 12 punts es detectaren valors per damunt els de referència, dels quals 8 punts són zones humides.

Quatre de les trenta-una masses d'aigua costanera de les Illes Balears definides en el corresponent Pla Hidrològic presenten una pressió significativa respecte de la presència de punts d'abocament. Aquesta contaminació puntual és causada per abocament d'aigües residuals depurades, salmorra, tèrmica i pressió per aqüicultura.

Evolució en cas de no-aplicació del PDSPG-RP

El Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus perillosos de les Illes Balears preveu mesures destinades a la protecció dels recursos hídrics de les Illes Balears. En el programa de gestió del Pla es preveuen un conjunt de mesures destinades a la millora de la gestió dels residus perillosos i evitar el seu abocament en el medi, especialment en el medi aquàtic:

- Promoció de la inversió de projectes de construcció, millora o ampliació de deixalleries municipals.
- Servei obligatori de recollida de residus domèstics perillosos a les deixalleries municipal de les Illes Balears.
- Servei de recollida de residus perillosos al centres educatius de les Illes Balears.
- Concessió d'autorització administrativa prevista a la Llei 22/2011, de 28 de juliol, per a les operacions de tractament de determinats sediments dragats

Les dues primeres mesures pretenen que els ciutadans disposin d'un servei de referència per a la gestió dels residus domèstics perillosos i/o especials a les deixalleries municipals, evitant que molts d'aquests residus s'aboquin a la xarxa d'aigües residuals o pluvials i passin al cicle hidrològic. Pel que fa als centres educatius, s'estableix l'obligatorietat de realitzar un servei de recollida de residus perillosos per part de la Conselleria competent en matèria d'educació amb la col·laboració de la conselleria competent en matèria de medi ambient. Aquesta mesura reduirà l'eliminació incorrecte dels residus generats en els centres

educatius. Així mateix, la fiscalització de la gestió dels dragats dels ports a través de les corresponents autoritzacions administratives garantirà que els sediments dragats perillosos es gestionin correctament evitant la contaminació del medi marí.

Les mesures previstes en el programa de prevenció del Pla estan encaminades a la reducció de la producció de residus, l'augment dels percentatges de valorització dels residus generats i la reducció dels residus eliminats, la qual cosa tindrà un efecte positiu en la conservació dels recursos hídrics.

Finalment, a través dels plans d'inspecció es realitzarà un seguiment periòdic dels residus perillosos que els productors o gestors de residus aboquen a la xarxa d'aigües pluvials i/o residuals.

Els abocadors per a l'eliminació de residus perillosos, que són les úniques instal·lacions que es preveuen construir en el PDSPG-RP, presenten un risc de contaminació de les aigües subterrànies per substàncies perilloses mitjançant els possibles lixiviats que es generin per la percolació de l'aigua a través de la massa de residus. No obstant això, el PDSPG-RP preveu que, a més de complir els requisits d'impermeabilització prevists a l'annex I del Reial decret 1481/2001, de 27 de desembre, la instal·lació disposarà, com a mínim, d'un segon revestiment impermeable que consistirà d'una làmina de polietilè d'alta densitat i d'un sistema de detecció de fuites entre les dues làmines impermeables. Els lixiviats es gestionaran correctament per reduir el risc de fugues i els vessaments accidentals. Així mateix, l'annex I del PDSPG-RP estableix els criteris d'incompatibilitat de la ubicació de l'abocador en relació a les aigües continentals, aigües superficials, aigües costaneres, aigües subterrànies, aquífers i zones humides.

4.3. Emissions a l'atmosfera i canvi climàtic

Les Illes Balears no disposen d'una xarxa d'indústria pesant important, ni sector petroquímic, ni metal·lúrgic. Únicament hi ha com a gran indústria les centrals tèrmiques per a la generació d'energia elèctrica, la incineració de residus i la fabricació de ciment.

En tot cas l'enfocament al turisme sí que fa que hi hagi un sector comercial i domèstic important, amb gran nombre de calderes que contribueixen de manera rellevant al global de les emissions de gasos de combustió. Per altra banda el sector del transport té una gran importància, essent el trànsit rodat el principal, sense descartar el sector aerí ni el portuari. El nivell de motorització a l'illa de Mallorca està entre les més grans d'Europa.

Actualment la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca disposa d'un total de set estacions de vigilància i control de la qualitat de l'aire ambient a les Illes Balears. Tres d'elles estan situades a Palma, una al carrer Foners, una segona al

Parc de Bellver i la tercera als jardins de La Misericòrdia. La quarta es troba ubicada al municipi de Ciutadella a Menorca, i la cinquena es situa a Sant Antoni de Portmany, a l'illa d'Eivissa. Per últim se disposa de dues estacions mòbils, el que permet utilitzar-les en qualsevol indret de les Illes Balears.

D'acord amb l'informe de la qualitat de l'aire de les Illes Balears realitzat en el 2015 per la Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic, els nivells d'immissió assolits per cada paràmetre estudiat varen ser els següents:

Contaminant	Font emissora (Illes Balears)	Valors a Illes Balears (2015)
SO ₂	Centrals de producció d'energia elèctrica d'Alcúdia, Menorca i Eivissa, i l'activitat portuària.	Cap de les estacions de qualitat de l'aire situades a les Illes Balears ha assolit nivells superiors als descrits a la legislació vigent.
SH ₂	Proce-ssos de combustió industrials en dèficit d'oxigen, abocadors de fems, plantes de compostatge i depuradores d'aigües residuals.	Els diferents resultats obtinguts en les campanyes realitzades, mostrant valors baixos (informe de qualitat de l'aire de 2013).
NO ₂	Trànsit de vehicles i centrals de producció d'energia elèctrica	Únicament l'estació de Foners a Palma, amb un valor de 39 µg/m ³ , mostra una qualitat regular, degut principalment a l'elevada intensitat de trànsit de vehicles en l'entorn de l'estació. La resta d'estacions presenten una excel·lent o bona qualitat de l'aire ambient.
NH ₃	Activitats agrícoles, el tractament de residus (compostatge, tractament d'aigües residuals, etc.) i, en menor grau, el trànsit de vehicles.	La legislació no fixa cap objectiu de qualitat respecte a l'NH ₃ encara que obliga a realitzar mesures dels nivells d'immissió en aquest contaminant en almenys un punt de trànsit intens en les ciutats o nuclis urbans de més de 500.000 habitants.
PM ₁₀	Trànsit rodat, processos de combustió, obres, resuspensió del sòl, etc., però també hi ha una contribució d'origen natural com l'arrossegament de pols sahariana pel vent des del nord d'Àfrica.	Les Illes Balears mostren en tot el seu territori una qualitat de l'aire ambient qualificada com a bona. Les estacions de la Comunitat Autònoma presenten valors compresos entre els 15 µg/m ³ assolits a Sant Lluís i a Can Llopart, i els 26 µg/m ³ de Foners a Palma.
PM _{2,5}	El trànsit de vehicles i amb menor contribució del sector domèstic i industrial.	La qualitat de l'aire a l'illa de Mallorca en referència a les partícules PM _{2,5} pot ser qualificada d'excel·lent, excepte a la zona de Palma que pot ser qualificada de bona.

O ₃	És un contaminant secundari. Un dels principals precursors és l'NO ₂ , emès tant en el trànsit rodat com en tots els processos industrials de combustió: centrals termoelèctriques, incineració de residus, calderes de calefacció, etc.	La qualitat de l'aire de les Illes Balears pot ser qualificada, pel que fa referència a l'O ₃ , de regular a dolenta.
CO	Combustió incompleta de combustibles en processos industrials i, sobretot, en el trànsit de vehicles automòbils	La qualitat de l'aire de les Illes Balears respecte al monòxid de carboni és excel·lent
Benzè	El principal focus emissor de benzè a les Balears és el trànsit rodat de vehicles.	La qualitat de l'aire de les Illes Balears respecte al benzè és excel·lent
Benzo(a)pirè	Combustió de matèria orgànica a baixa temperatura i amb deficiència d'oxigen: crema de biomassa, incineració de residus, trànsit de vehicles, etc.	Els nivells d'immissió assolits durant l'any 2015 han estat molt inferiors als nivells fixats en la legislació vigent.
Arsènic, cadmi, níquel i plom	Producció d'energia elèctrica i el trànsit en el seus tres aspectes: per carretera, marítim i aeri	La qualitat de l'aire en les Illes Balears ha estat durant l'any 2015 excel·lent pel que fa referència a aquests contaminants, excepte el Ni a Sant Lluís que és bona

Font: Qualitat de l'aire a les Illes Balears, 2010-2015 (Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic)

Evolució en cas de no-aplicació del PDSPG-RP

El PDSPG-RP té l'objectiu de reduir en el 2020 un 10% en pes dels residus perillosos generats en el 2010 i maximitzar la reutilització en origen, la qual cosa pot implicar una reducció del nombre de transports anuals de residus i la reducció dels gasos d'efecte hivernacle.

L'únic tipus d'instal·lació que es preveu construir en el PDSPG-RP són abocadors de residus perillosos, els quals poden tenir un cert impacte per possibles emissions difuses, principalment en el cas dels contaminants PM₁₀, SH₂, NH₃ i CH₄.

Per una altra banda, el PDSPG-RP estableix que, d'acord amb el Reial decret 1481/2001, de 27 de desembre, pel qual es regula l'eliminació de residus mitjançant dipòsit en abocador, els **residus perillosos de construcció que contenen amiant** poden eliminar-se en els abocadors per a residus no perillosos prevists en els plans directors sectorials aprovats pels consells insulars, prèvia autorització de la conselleria competent en matèria de medi ambient i en els termes que estableix l'article 27 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, i sempre que es

compleixin els criteris exigits a l'annex II del Reial decret 1481/2001 i les condicions previstes a la corresponent autorització administrativa de la instal·lació. L'amiant és perillós per a la salut humana i per a la fauna quan es dispersa a l'aire en forma de fibres diminutes invisibles a simple vista, i que a més siguin respirables, la qual cosa significa que poden penetrar en els alvèols pulmonars i provocar malalties com l'asbestosi, càncer de pulmó o mesotelioma.

Actualment, els residus que contenen amiant són eliminats en altres comunitats autònomes. Per aquest motiu, la no aplicació del PDSPG-RP evitaria el risc d'emissió de partícules d'amiant en els abocadors de residus no peril·losos gestionats pels consells insulars. No obstant això, el fet de no disposar d'una instal·lació per a l'eliminació d'aquest tipus de residus impedeix aplicar el principi d'autosuficiència i proximitat establert a la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, amb la finalitat de garantir un nivell elevat de protecció del medi ambient i de la salut pública. A més, el sobrecost del transport d'aquests residus fa que els preus de gestió siguin sensiblement més elevats per als productors d'aquesta comunitat autònoma. Per una altra banda, el RD 1481/2001 estableix uns requisits especials (annex II, apartat 2.3.3) per a l'eliminació dels residus que contenen amiant en abocadors de residus no peril·losos que redueixen significativament els riscos mediambientals en l'eliminació d'aquest tipus de residu.

4.4. Salut humana

Un dels principis generals del PDSPG-RP és la protecció de la salut humana i del medi ambient. Les mesures del Pla estan dirigides a millorar la gestió dels residus peril·losos i reduir la seva producció i peril·lositat.

Atès que la gestió dels residus peril·losos es realitza quasi totalment a través de la gestió privada, el risc per a la salut humana depèn, fonamentalment, de cada instal·lació de tractament. Tot i això, el PDSPG-RP incorpora un Programa de seguiment i control per garantir la gestió dels residus en les instal·lacions de producció i tractament sense posar en perill la salut humana. D'altra banda, el Programa de formació, educació ambiental i comunicació preveu el desenvolupament d'activitats de formació destinat a l'àmbit empresarial (productors i gestors) entre les quals es fomentaran les mesures de prevenció i gestió necessàries per evitar posar en perill la salut humana.

5. CARACTERÍSTIQUES MEDIAMBIENTALS DE LES ZONES QUE PUGUIN ESTAR EFECTADES DE MANERA SIGNIFICATIVA I LA SEVA EVOLUCIÓ TENINT EN COMPTE EL CANVI CLIMÀTIC ESPERAT EN EL TERMINI DE VIGÈNCIA DEL PLA O PROGRAMA

El Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus perillosos de les Illes Balears (PDSPG-RP) únicament preveu la construcció d'abocadors de residus perillosos, la qual es deixa a la iniciativa privada. Només en absència d'aquesta iniciativa empresarial privada o quan aquesta sigui insuficient o notòriament inadequada es plantejarà la intervenció de l'Administració Pública.

El PDSPG-RP estableix que els promotors que pretenguin construir un abocador de residus perillosos a les Illes Balears han de sol·licitar la idoneïtat de la seva ubicació que ha de constar dels tràmits administratius següents:

- a) El promotor ha de presentar davant la conselleria competent en matèria de medi ambient una proposta d'ubicació, la qual haurà de complir els criteris definits a l'annex I, acompanyada d'una descripció de les característiques bàsiques de la instal·lació.
- b) La conselleria competent en matèria de medi ambient ha de sotmetre la sol·licitud d'ubicació, acompanyada de la documentació tècnica de descripció de les característiques bàsiques de la instal·lació, a consulta de les administracions públiques afectades.
- c) El Servei competent en matèria de residus ha d'emetre informe tècnic preceptiu sobre la idoneïtat de la ubicació de l'abocador, tenint en compte les al·legacions formulades en el tràmit de consulta.
- d) El conseller competent en matèria de medi ambient ha de dictar una resolució per la qual s'aprova o desestima la ubicació proposada pel promotor. L'aprovació de la ubicació du implícita la declaració d'utilitat pública de les obres de la instal·lació i dels serveis que s'hi preveuen als efectes del que preveu l'article 16 de la Llei 14/2000, de 21 de desembre, d'ordenació territorial.

L'annex I del Pla estableix, per una banda, les categories o elements d'un territori que fan incompatible la ubicació d'un abocador de residus perillosos en l'esmentat territori. Per una altra banda, defineix les categories o elements d'un territori que condicionen la ubicació d'un abocador de residus perillosos. Aquestes circumstàncies han de ser analitzades en cada cas per comprovar si es superen o no uns determinats límits, la qual cosa farà que es deneguin o concedeixin, respectivament, l'autorització per part de la conselleria competent en matèria de medi ambient.

Per tot el que s'ha explicat anteriorment, **resulta impossible**, en aquesta fase de planificació, identificar les àrees que poden veure's afectades per la construcció d'aquest tipus d'instal·lació. No obstant això, el procediment d'aprovació de la ubicació previst i exposat anteriorment, juntament amb els requisits generals establerts a l'annex I del Reial decret 1481/2001, els criteris i procediments d'admissió de residus en els abocadors aprovats per la Decisió del Consell, de 19 de desembre de 2002, i les mesures previstes en el PDSPG-RP, garanteixen que no es produiran efectes negatius importants respecte de la situació.

Els abocadors de residus peril·losos, a més d'estar subjectes a l'autorització ambiental integrada prevista en el Reial decret legislatiu 1/2016, de 16 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de prevenció i control integrats de la contaminació, també estan subjectes a una avaluació d'impacte ambiental ordinària, d'acord amb la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental i la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Per una altra banda, els objectius estratègics del PDSPG-RP estan encaminats a la reducció de la generació de residus peril·losos i a l'adequada gestió d'aquests residus, complint amb la jerarquia de residus establerta a la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats. En aquest sentit, es considerarà que el Pla afavorirà el manteniment de la qualitat de l'aire a través de la reducció d'emissions de contaminants i la reducció de les emissions dels gasos d'efecte hivernacle associats a la gestió dels residus i al seu transport.

6. PROBLEMES AMBIENTALS EXISTENTS QUE SIGUIN RELLEVANTS PER AL PLA O PROGRAMA, INCLOENT-HI EN PARTICULAR ELS PROBLEMES RELACIONATS AMB QUALSEVOL ZONA D'ESPECIAL IMPORTÀNCIA MEDIAMBIENTAL, COM LES ZONES DESIGNADES DE CONFORMITAT AMB LA LEGISLACIÓ APLICABLE SOBRE ESPAIS NATURALS I ESPÈCIES PROTEGIDES I ELS ESPAIS PROTEGITS DE LA XN 2000.

Actualment, la gestió dels residus perillosos de les Illes Balears és de caràcter fonamentalment privat i es disposa d'una àmplia xarxa de gestors, agents i negociants que garanteixen el correcte tractament del residus perillosos produïts. En aquest sentit, el PDSPG-RP incideix en el manteniment i desenvolupament del model actual.

El PDSPG-RP no promou noves instal·lacions de tractament de residus perillosos, excepte la construcció d'abocadors per a l'eliminació de residus perillosos, que es deixa a la iniciativa privada. Només en absència d'aquesta iniciativa empresarial privada o quan aquesta sigui insuficient o notòriament inadequada es plantejarà la intervenció de l'Administració Pública.

Tal i com s'ha exposat en el capítol 5, els promotors que pretenguin construir un abocador de residus perillosos a les Illes Balears han de sol·licitar la idoneïtat de la seva ubicació mitjançant un procediment definit en el mateix Pla. Per tant, **resulta impossible**, en aquesta fase de planificació, identificar les àrees que poden veure's afectades per la construcció d'aquest tipus d'instal·lació.

Així mateix, l'annex I del PDSPG-RP estableix els requisits d'ubicació d'aquests tipus d'instal·lacions en funció dels processos naturals, la conservació dels valors ambientals del territori i de l'àmbit territorial al qual donen servei aquest tipus d'instal·lacions. L'apartat 1 de l'annex I estableix que els abocadors de residus perillosos no podran ubicar-se en terrenys amb alguna de les figures d'espais naturals protegits següents:

- Parcs naturals, reserves naturals, monuments naturals i paisatges protegits prevists a l'article 30 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre del patrimoni natural i de la biodiversitat.
- Parcs naturals, paratges naturals, reserves naturals, monuments naturals, paisatges protegits i llocs d'interès científic i microreserves establerts a l'article 11 de la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO).
- Llocs d'importància comunitària (LIC), zones especials de conservació (ZEC) i zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA), els quals tenen la consideració d'espais protegits Xarxa Natura 2000.

L'apartat 2 de l'annex I estableix que els abocadors que, tot i no trobar-se en un dels espais naturals protegits definits a l'apartat 1, puguin tenir un efecte significatiu sobre ells, s'analitzaran cas a cas i la seva autorització es concedirà de conformitat amb la legislació d'impacte ambiental estatal i autonòmica vigent.

L'aplicació de l'annex I del PDSPG-RP garanteix que la construcció d'un o més abocadors de residus perillosos a les Illes Balears no produeixi impactes ambientals rellevants, especialment en els espais natural protegits.

A més, els abocadors de residus perillosos, a més d'estar subjectes a l'autorització ambiental integrada prevista en el Reial decret legislatiu 1/2016, de 16 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de prevenció i control integrats de la contaminació, també estan subjectes a una avaluació d'impacte ambiental ordinària, d'acord amb la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental i la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Finalment, no es possible conèixer en aquesta fase de planificació les noves instal·lacions de tractament de residus perillosos que es construeixin per part de la iniciativa privada a les Illes Balears. En tot cas, aquest tipus d'instal·lacions estan sotmeses al règim d'autorització per la conselleria competent en matèria de medi ambient, d'acord amb l'article 27 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats. Aquestes autoritzacions queden integrades en l'autorització ambiental integrada concedida de conformitat amb el Reial decret legislatiu 1/2016, de 16 de desembre. A més, totes les instal·lacions de tractament de residus, excepte les que es desenvolupen a l'interior d'una nau en polígon industrial, formen part de l'àmbit d'aplicació de l'avaluació d'impacte ambiental establertes a la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental i la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

7. OBJECTIUS DE PROTECCIÓ MEDIAMBIENTAL FIXATS EN ELS ÀMBITS INTERNACIONAL, COMUNITARI O NACIONAL QUE TINGUIN RELACIÓ AMB EL PLA O PROGRAMA I LA MANERA COM AQUESTS OBJECTIUS I QUAalsevol ASPECTE MEDIAMBIENTAL S'HAN TINGUT EN COMPTE DURANT LA SEVA ELABORACIÓ

La finalitat d'aquest apartat és establir els objectius de protecció mediambiental especificats en la normativa sobre gestió de residus perillosos emanada de les institucions i organismes competents en la matèria. Per aquest motiu, s'introdueixen els següents instruments normatius i figures, a partir dels quals s'estableixen els objectius quantitatius dels principals fluxos de residus:

Directiva 2008/98/CE del Parlament Europeu i del Consell de 19 de novembre de 2008 sobre els residus i per la qual es deroguen determinades Directives i la Directiva (UE) 2018/851 del Parlament Europeu i del Consell de 30 de maig de 2018 per la qual es modifica la Directiva 2008/98/CE sobre els residus.

Pel que fa als residus perillosos, s'estableix que han d'estar regulats en el marc d'especificacions estrictes amb la finalitat de prevenir o limitar, en la mesura d'allò possible, els efectes negatius derivats d'una gestió inadequada que podrien afectar el medi ambient i suscitar riscos per a la salut humana.

La present Directiva ha de contribuir a la transformació de la UE en una «societat del reciclat», que tracti d'evitar la generació de residus i que utilitzi els residus com un recurs. Els Estats membres han d'incentivar la separació dels composts perillosos de tots els fluxos de residus quan sigui necessari per assolir una bona gestió mediambiental.

La Directiva 2008/98/CE estableix els següents objectius:

- Abans de 2020, s'haurà d'augmentar, com a mínim, fins un 50% global del seu pes la preparació per a la reutilització i el reciclatge de residus de materials tals com, almenys: el paper, els metalls, el plàstic i el vidre dels residus domèstics i d'altres similars.
- Abans de 2020, haurà d'augmentar-se fins un mínim del 70% del seu pes per a la preparació per a la reutilització, el reciclatge i una altra valorització de materials, incloses les operacions de reblliment que utilitzin residus com a succedanis d'altres materials, dels residus no perillosos procedents de la construcció i demolició.

Amb l'aprovació de la Directiva de 2018, s'afegeixen una sèrie de consideracions, a conseqüència de la introducció de nous principis, com ara el de l'economia circular, i la necessitat de centrar-se en el cicle de vida complet dels productes, a fi que es permeti preservar els recursos i tancar el cercle.

La Directiva de 2018 estableix que s'han d'incrementar els objectius establerts en la Directiva de 2008 en matèria de preparació per a la reutilització i reciclat dels

residus. Concretament, pel que fa als **biorresidus** estableix que els Estats membres han de garantir, a més tardar el 31 de desembre de 2023, es separin i es reciclin en origen, o bé es recullin de forma separada i no es mesclin amb altres residus.

La nova Directiva entra en aspectes molt concrets, com són els **residus perillosos d'origen domèstic** (pintures, vernissos, dissolvents o productes de neteja) que també han de ser recollits per separat a fi d'evitar la contaminació dels residus municipals amb les fraccions de residus perillosos que podrien disminuir la qualitat del reciclat, i de garantir la gestió ambientalment correcte d'aquests residus perillosos.

A partir de l'articulat de la Directiva es mostren, sense caràcter d'exhaustivitat, els següents objectius de protecció mediambiental referents als residus perillosos:

Pel que fa als **residus perillosos d'origen domèstic**, s'estableix que abans de l'1 de gener de 2025, els estats membres establiran la recollida separada de les fraccions de residus perillosos d'origen domèstic per garantir el seu tractament i que no contaminen altres fluxos de residus municipals. Abans del 5 de gener de 2020, la Comissió elaborarà directrius per ajudar els estats membres en la recollida separada de fraccions de residus perillosos d'origen domèstic i facilitar-les la tasca.

Quan als **olis usats**, aquests s'han de recollir per separat, excepte que la recollida separada no sigui tècnicament viable; pel que fa al tractament, s'ha de prioritzar la regeneració o, de forma alternativa, altres operacions de reciclatge amb un resultat mediambiental global equivalent o millor que la regeneració. Els olis usats de distintes característiques no s'han de mesclar, ni els olis usats es mesclen amb altres tipus de residus o substàncies, si dita mescla impedeix la seva regeneració o altra operació de reciclat amb la qual s'obtingui un resultat global equivalent o millor que la regeneració.

Abans de dia 31 de desembre de 2022, la Comissió examinarà les dades sobre olis usats proporcionats pels estats membres, amb la finalitat d'examinar la viabilitat en l'adopció de mesures per al tractament d'olis usats, inclosos els objectius quantitatius sobre la regeneració d'olis usats i qualsevol altra mesura destinada a promoure la regeneració d'olis usats. A tal finalitat, la Comissió presentarà un informe al Parlament europeu i al Consell, acompanyat, en el seu cas, d'una proposta legislativa.

Directiva 2012/19/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 4 de juliol de 2012, sobre residus d'aparells elèctrics i electrònics, que incorpora importants millores en la gestió de RAEE a Europa.

La generació de RAEE s'incrementa any rera any, els cicles d'innovació són de cada vegada més breus i s'accelera la substitució dels aparells; a més, els AAE contenen components perillosos que constitueixen un problema important en la gestió dels residus.

La Directiva incorpora importants millores en la gestió de RAEE a Europa, modificada per la Directiva (UE) 2018/851 del Parlament Europeu i del Consell, de 30 de maig de 2018. La norma d'aplicació a l'estat espanyol és Reial decret 110/2015, de 20 de febrer, sobre residus d'aparells elèctrics i electrònics.

L'objecte del Reial Decret és regular la prevenció i reducció dels impactes adversos causats per la generació i gestió dels RAEEs, determinar els objectius de recollida i tractament d'aquests residus, i establir els procediments per fer-ne una gestió, una traçabilitat i una comptabilització correctes.

S'afegeix també prioritzar la prevenció en la generació dels aparells elèctrics i electrònics i la preparació per a la seva reutilització, per contribuir al desenvolupament sostenible i a l'estímul de l'ocupació verda.

S'estableixen uns objectius mínims anuals de recollida separada en l'àmbit estatal, expressats en pes i calculats per a cada categoria de RAEEs i també establint una separació entre els RAEE d'origen domèstic.

Els objectius estatals de recollida a partir de l'1 de gener de 2019 s'han de calcular mitjançant una de les opcions següents:

- a) l'objectiu ha de ser, com a mínim, el 65% de la mitjana del pes dels AEE introduïts al mercat en els tres anys precedents; o
- b) l'objectiu ha de ser el 85% dels RAEE generats, una vegada la Comissió Europea estableixi la metodologia per estimar aquests residus generats.

Els objectius mínims anuals en l'àmbit estatal s'han de complir en cada comunitat autònoma en proporció a la seva població.

Abans del 31 de març de cada any, el Ministeri ha de publicar els objectius mínims de recollida separada que cal que compleixin els productors, a través dels sistemes de responsabilitat ampliada, en l'àmbit estatal i autonòmic per categories i ús professional o domèstic.

S'estableix un règim transitori dels **objectius mínims de recollida** de RAEE domèstics i professionals fins el 31 de desembre de 2018:

Periodització	Objectiu
Fins al 31 de desembre de 2016	El 45 per 100 de la mitjana del pes d'AEE introduïts al mercat espanyol el 2013, 2014 i 2015
Fins al 31 de desembre de 2017	El 50 per 100 de la mitjana del pes d'AEE introduïts al mercat espanyol el 2014, 2015 i 2016
Fins al 31 de desembre de 2018	El 55 per 100 de la mitjana del pes d'AEE introduïts al mercat espanyol el 2015, 2016 i 2017

S'estableixen els objectius mínims de valorització i la periodització per als gestors de tractament específic; els objectius mínims aplicables per categoria a partir de 15 d'agost de 2015 fins 14 d'agost de 2018, per a les següents categories:

	15 d'agost de 2015 fins al 14 d'agost de 2018, Categoria I			A partir del 15 d'agost de 2018 amb referència a les categories de l'annex III:	
	S'ha de valoritzar	Preparar per a la reutilització i reciclatge		S'ha de valoritzar	Preparar per a la reutilització i reciclatge
Categories RAEE 1 ó 10	85%	80%	Categoria 1, 4 o 7:	85%	80%
Categories 3, 4 ó 11:	80%	70%	Categoria 2:	80%	70%
Categories 2, 5, 6, 7, 8 ó 9:	75%	55%	Categoria 3 de l'annex III		80%
Làmpades de descàrrega lluminosa,		80%	Categories 5 o 6	75%	55%

S'estableixen també els objectius mínims de valorització per als productors d'aparells elèctrics i electrònics: A partir del 15 d'agost de 2018, els productors han d'aconseguir un objectiu mínim de preparació per a la reutilització de residus d'aparells sencers, en els termes següents:

- Per als RAEE inclosos en les categories de la fracció de recollida 4 de l'annex VIII, un objectiu mínim del 3% respecte als RAEE recollits en aquesta fracció.
- Per als RAEE inclosos en la fracció de recollida 6 de l'annex VIII, un objectiu mínim del 4% respecte als RAEE recollits en aquesta fracció.

Decisió 1386/2013/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de novembre de 2013, relativa al VII Programa general d'Acció de la Unió en matèria de Medi Ambient fins 2020 "Viure bé, respectant els límits del nostre planeta".

Aquesta Decisió aprofundeix en el desenvolupament d'una economia circular, on els residus generats constitueixen noves matèries primeres que s'incorporen al cicle productiu, i estableix una sèrie d'objectius prioritaris de caràcter molt general per al 2020, entre els que destaca "Protegir la ciutadania de les pressions i riscos ambientals per a la salut i el benestar" i " Augmentar la sostenibilitat de les ciutats".

Aquests objectius de caire generalista, s'han de desenvolupar a nivell del Pla Director Sectorial de prevenció i Gestió de Residus Perillosos de les IB (PDSGP-RP), concretats en cada flux de residus.

Programa estatal de prevenció de residus 2014-2020

Aquest Programa desenvolupa la política a nivell estatal de prevenció de residus, seguint l'objectiu de reducció l'any 2020 d'un 10% dels residus generats l'any 2010; les línies estratègiques d'actuació són les següents:

- Reducció de la quantitat de residus
- Reducció i allargament de la vida útil
- Reducció del contingut de substàncies nocives en materials i productes
- Reducció dels impactes adversos sobre la salut humana i el medi.

Cada línia estratègica es desenvolupa amb la proposició de mesures de prevenció dirigides als productes o sectors d'activitat prioritaris.

Pla Estatal Marc de Gestió de Residus (PEMAR) 2016-2022

La Llei 22/2011, de 28 de juliol, de Residus i Sòls Contaminats estableix que el Ministeri competent en matèria de medi ambient, prèvia consulta a les comunitats autònomes, entitats locals i altres ministeris afectats, elaborarà el Pla estatal marc de gestió de residus, les orientacions i l'estructura a la qual s'han d'ajustar els plans autonòmics, així com els objectius mínims a complir de prevenció, preparació per a la reutilització, reciclat, valorització i eliminació.

Comunicació de la Comissió Europea 2020 una Estratègia per a un creixement intel·ligent, sostenible e integrador, i la Comunicació de la Comissió, el Parlament Europeu, el Consell, el Comitè Econòmic i Social Europeu i el Comitè de les Regions, Full de Ruta cap a una Europa eficient en l'ús de recursos (Estratègia 2020)

S'estableix com a objectiu intermedis per als residus a l'any 2020, la reducció en la generació per càpita, que el reciclatge i la reutilització siguin opcions econòmicament atractives per als operadors i que es desenvolupin mercats funcionals per a les matèries primeres secundàries, així com que es garanteixi el reciclatge d'alta qualitat, que la recuperació d'energia es limiti als materials no reciclables i es redueixi pràcticament en la seva totalitat l'eliminació de residus en abocador.

Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions "Cap a una economia circular: un programa de zero residus per a Europa" (Economia circular).

Destaca la importància de tancar el cicle de recuperació de materials amb la seva introducció en el mercat, en un entorn competitiu a nivell de demanda d'uns recursos de cada vegada més escassos. Una economia circular dissenya els residus i inclou la innovació en tota la cadena de valor a través d'unes actuacions com ara les següents:

- Reduir la quantitat de matèries necessàries per a la prestació d'un servei (reducció de pes).
- Allargament de la vida útil de les productes
- Reducció del consum d'energia i materials en les fases de producció i ús.
- Reducció de l'ús de materials perillosos o difícils de reciclar en productes i processos.
- Desenvolupament de serveis de manteniment i reparació d'equips per als consumidors.
- Etc.

Normativa estatal

Reial Decret 20/2017, de 20 de gener, sobre els vehicles al final de la seva vida útil

S'estableixen els objectius de preparació per a la reutilització, reciclat i valorització, que els agents econòmics, els CAT (Centres autoritzats per al tractament dels vehicles al final de la vida útil) han de complir:

Els agents econòmics han de donar compliment als següents objectius:

Concepte	Percentatge
El % total de preparació per a la reutilització i valorització	Almenys del 95 por 100 del pes mitjà per vehicle i any
El % total de preparació per a la reutilització i reciclat	Almenys del 85 por 100 del pes mitjà per vehicle i any

Els CAT, a més, compliran els següents objectius:

	Data	Percentatge
Recuperaran per a la seva preparació per a la reutilització, i comercialitzaran peces i components dels vehicles que suposin, almenys, els següents percentatges del pes total dels vehicles que tractin anualment.	A partir de l'1 de febrer de 2017	5
	A partir de l'1 de gener de 2021	10
	A partir del 1 de gener de 2026	15

Real decret 679/2006, de 2 de juny, pel qual es regula la gestió dels olis industrials usats

Els objectius vigents per als agents responsables de la posada al mercat d'olis industrials són els següents:

- Recollida del 95 % de l'oli usat generat.
- Valorització del 100 % de l'oli usat recollit
- Regeneració d'un 65 % de l'oli usat recollit.

Reial Decret 106/2008, d'1 de febrer, sobre piles i acumuladors i la gestió ambiental dels seus residus.

L'esmentat Reial Decret transposa la Directiva 2006/66/CE relativa a les piles i acumuladors i als residus de piles i acumuladors. S'estableixen els índexs mínims de recollida anuals:

Residus de piles i acumuladors portàtils	El 45% a partir del 31 de desembre de 2015
	El 50% a partir del 31 de desembre de 2020.
Residus de piles acumuladors d'automoció	El 98% a partir del 31 de diciembre de 2018.
Residus de piles i acumuladors industrials	El 98% per a les piles, acumuladors i bateries industrials que contenguin cadmi, a partir del 31 de desembre de 2017.
	El 98% per a las piles, acumuladors i bateries industrials que contenguin plom, a partir del 31 de desembre de 2017.
	El 70% per a les piles, acumuladors i bateries industrials que no contenguin ni cadmio ni plom, a partir del 31 de desembre de 2020.

Reial Decret 228/2006, de 24 de febrer, pel qual es modifica el Reial decret 1378/1999, de 27 d'agost, pel qual s'estableixen mesures per a l'eliminació i gestió dels policlorobifenils, policloroterfenils i aparells que en continguin.

La gestió d'aquest tipus de residu es regeix per la normativa específica a nivell europeu, la Directiva 96/59/CE relativa a l'eliminació de PCB i PCT, transposada al Reial Decret dalt esmentat.

Abans del 31 de desembre de cada any s'han d'eliminar o descontaminar tots els aparells amb PCB acreditat que hagin aflorat l'any precedent, exceptuant els transformadors amb concentració de PCB entre 50 i 500 ppm que podran continuar en servei fins el final de la seva útil.

S'ha de demostrar acreditada mitjançant anàlisi química del contingut o no contingut en PCB de tots els aparells que, per raons diverses figurin com aparells dubtosos que poden contenir PCB de l'Inventari Nacional de PCB actualitzat el 31 de desembre de l'any anterior.

8. PROBABLES EFECTES SIGNIFICATIUS EN EL MEDI AMBIENT I MESURES PREVISTES PER PREVENIR, REDUIR I, EN LA MESURA QUE SIGUI POSSIBLE, COMPENSAR QUALSEVOL EFECTE NEGATIU IMPORTANT EN EL MEDI AMBIENT DE L'APLICACIÓ DEL PLA O PROGRAMA

Variable	Aspecte clau	Efecte	Significatiu	Positiu	Negatiu	Directe	Indirecte	Simple	Acumulatiu	Sinèrgic	Permanent	Temporal	Reversible	Recuperable	Irrecuperable	Irregular	Continu	Discontinuu	Gravetat
Salud humana	Reduir riscos pera la salut a través de la correcte gestió de residus	La menor quantitat de residus produïts i la reducció de la seva perillositat tenen un efecte positiu	●	●			●	●				●		●			●		Compatible
Fauna, flora i biodiversitat	Conservació del patrimoni natural, afavorint la integritat funcional dels sistemes naturals	La reducció de la generació de residus, la reducció de la seva perillositat i la millor gestió disminuirà l'efecte sobre la variable	●	●			●	●				●					●		Compatible
Sòl	Mantenir la qualitat del sòl, assignant usos segons la seva capacitat d'acollida i minimitzant el seu consum i els riscos associats	No existeix efecte atès que el PDSPG-RP no promou activament la instal·lació d'infraestructures, excepte abocadors de residus perillosos, pels quals s'apliquen mesures correctores.																	
Aigua	Reduir els efectes de l'abocament d'aigües pluvials, residuals i industrials procedents de les instal·lacions de tractament	Les actuacions proposades tenen l'objectiu de reduir la producció de residus, millorar la seva gestió i evitar la contaminació de les aigües. El compliment del Pla produiria efectes positius	●	●			●	●				●		●			●		Compatible
Aire, clima i canvi climàtic	Manteniment de la qualitat d'aire mitjançant la reducció d'emissions de GEH	Si s'assoleixen els objectius del PDSPG-RP reduirà les emissions de gasos (GEH) derivades del tractament de residus.		●			●	●				●		●			●		Compatible
Bens materials	Consum de matèries primeres i competitivitat econòmica	Es preveu una reducció del consum de matèries primeres i un augment de la competitivitat econòmica	●	●				●				●		●			●		Compatible
Paisatge	Avaluar els efectes sobre la integració paisatgística	Únicament s'aprovaran els projectes d'abocadors de residus perillosos que adoptin mesures adequades i suficients d'integració paisatgística.																	
Patrimoni cultural	Protegir, conservar i posar en valor els elements patrimonials	No existeix efecte																	

A continuació es realitza la caracterització dels efectes de les actuacions del PDSPG-RP sobre les variables de sostenibilitat definides a la taula anterior.

Salut humana

El primer principi en el qual es basa el PDSPG-RP és la protecció i millora de la salut humana i del medi ambient, mitjançant la reducció de la seva producció i perillositat, així com la millora de la seva recollida i tractament. Si s'assoleixen els objectius del Pla, es produirà un efecte positiu per la reducció dels riscos associats a la producció i gestió de residus perillosos.

Fauna, flora i biodiversitat

El PDSPG-RP no té un efecte directe sobre la fauna i la flora. Les úniques infraestructures que promou són els abocadors de residus perillosos que es deixen a la iniciativa privada. Tot i que resulta impossible conèixer, a priori, les àrees que poden veure's afectades per la construcció d'aquestes instal·lacions, el PDSPG-RP inclou un annex on s'estableixen els requisits d'ubicació dels abocadors de residus perillosos que fan incompatible aquests tipus d'instal·lacions en zones d'alt valor ecològic com espais naturals protegits, zones humides, lleres de corrents naturals, continus, fonts, llacs, llacunes, basses, embassaments, zones costaneres (domini públic marítim terrestre), etc. Tampoc es permet que la construcció d'abocadors i les seves instal·lacions auxiliars puguin suposar la destrucció, tancament o rebliment de sistemes càrstics en els quals existeixin colònies estables de quiròpters.

Per una altra banda, les actuacions previstes en el PDSPG-RP persegueixen la reducció de la generació de residus perillosos i la seva perillositat, així com la reducció de la càrrega contaminant que rep el medi ambient de les instal·lacions de gestió de residus, la qual cosa reduirà els efectes negatius sobre la biodiversitat.

Sòl

El PDSPG-RP no promou activament la instal·lació d'infraestructures, excepte abocadors de residus perillosos, pels quals es preveuen criteris d'ubicació (annex I) i mesures correctores per prevenir i reduir els seus possibles efectes negatius sobre el sòl.

El Pla incorpora un procediment per a l'aprovació de la ubicació de l'abocador de residus perillosos, prèvia sol·licitud del promotor i sempre que es compleixin els requisits establerts a l'annex I del PDSPG-RP. D'altra banda, s'han de complir els requisits generals establerts a l'annex I del Reial decret 1481/2001, els criteris i procediments d'admissió de residus en els abocadors aprovats per la Decisió del Consell, de 19 de desembre de 2002. A més, el PDSPG-RP estableix que la

instal·lació ha de disposar, com a mínim, d'un segon revestiment impermeable que consistirà d'una làmina de polietilè d'alta densitat i d'un sistema de detecció de fuites entre les dues làmines impermeables per evitar la contaminació del sòl.

Per una altra banda, els abocadors de residus peril·losos estan subjectes a una avaluació d'impacte ambiental ordinària, d'acord amb la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental i la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Tot plegat, garanteix que no es produeixin efectes significatius negatius sobre el sòl.

Aigua

Tal i com s'ha exposat en el capítol 4 del present document, el PDSPG-RP preveu mesures d'actuació destinades a la protecció dels recursos hídrics de les Illes Balears mitjançant la millora de la gestió dels residus peril·losos i evitant el seu abocament en el medi aquàtic.

D'altra banda, a través dels plans d'inspecció es realitzarà un seguiment periòdic dels residus peril·losos que els productors o gestors de residus aboquen a la xarxa d'aigües pluvials i/o residuals.

Finalment, les mesures exposades anteriorment per a la protecció del sòl també tenen la funció d'evitar la contaminació de les aigües superficials, les subterrànies i les costaneres. Per tot l'exposat anteriorment, l'aplicació del Pla ocasionarà globalment un efecte positiu sobre la conservació dels recursos hídrics de les Illes Balears.

Aire, clima i canvi climàtic

La única influència que pot tenir el PDSPG-RP és de caràcter positiu, sempre que el compliment de l'objectiu de reducció de residus peril·losos de les instal·lacions dugui associada una reducció del número de transports anuals.

Les millores a nivell de prevenció i gestió de residus peril·losos, el fet de reduir la quantitat de residus peril·losos produïts i maximitzar la reutilització en origen, pot fer possible una reducció en el transport de residus i en les despeses energètiques per al seu transport i la seva gestió.

Pel que fa als gasos d'efecte hivernacle (GEH) es considera que el PDSPG-RP pot contribuir a la seva reducció. Conseqüentment, el Pla presenta un efecte positiu sobre el medi en aquest aspecte.

Bens materials

El PDSPG-RP estableix objectius quantitatiu de reducció en la producció de residus peril·losos. Aquestes reduccions permetran un augment en l'eficiència del procés productiu i, per tant, de la competitivitat econòmica.

Les mesures recollides en el PDSPG-RP afavoriran una reducció en la generació de residus peril·losos que permetran obtenir els beneficis següents:

- La reducció dels residus produïts contribuirà a deslligar la producció de residus amb el creixement econòmic.
- La millora en l'aprofitament dels residus permetrà reduir les necessitats de matèries primeres i disminuirà la quantitat de residus peril·losos destinats a eliminació.

Paisatge

Les úniques actuacions del PDSPG-RP susceptibles de provocar algun tipus d'impacte paisatgístic són la construcció d'abocadors de residus peril·losos. Per aquest motiu, únicament s'aprovaran les ubicacions (article 6 del PDSPG-RP) dels projectes d'abocadors de residus peril·losos que adoptin mesures adequades i suficients d'integració paisatgística.

Per una altra banda, la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental incorpora el paisatge en l'avaluació de l'impacte ambiental. Així mateix, la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears estableix que els estudis d'impacte ambiental han d'incloure, a més del contingut mínim que estableix la normativa bàsica estatal d'avaluació ambiental, un annex d'incidència paisatgística que identifiqui el paisatge afectat pel projecte, els efectes del seu desenvolupament, i, si escau, les mesures protectores, correctores o compensatòries. Per tant, en els procediments d'avaluació d'impacte ambiental de cada un dels possible abocadors de residus peril·losos es recolliran la variable paisatge entre els seus continguts preceptius.

9. SELECCIÓ DE LES ALTERNATIVES PREVISTES I DESCRIPCIÓ DE LA MANERA COM ES VA FER L'AVALUACIÓ, INCLOSES LES DIFICULTATS, COM ARA DEFICIÈNCIES TÈNIQUES O FALTA DE CONEIXEMENTS I EXPERIÈNCIA QUE ES PUGUIN HAVER TROBAT A L'HORA DE RECOLLIR LA INFORMACIÓ REQUERIDA

En el present capítol es descriuen aquelles alternatives que són tècnica i ambientalment viables. L'adopció de l'alternativa finalment adoptada es fonamenta en funció de criteris ambientals, socials i econòmics.

9.1. Alternativa zero: realitzar o no realitzar el PDSPG-RP

Tal com marca la legislació ambiental, la primera alternativa que s'ha de considerar és precisament plantejar-se si el pla avaluat és necessari o no i si les seves conseqüències són positives o negatives. Per aquest motiu es plantegen les següents alternatives:

- Alternativa A0, alternativa zero: no elaborar el PDSPG-RP.
- Alternativa A1: elaborar i aprovar el PDSPG-RP.

En el primer capítol del present document queda palesa la necessitat de disposar d'un Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus peril·losos a les Illes Balears, motiu pel qual es descarta l'alternativa zero de no realitzar-lo.

CONCLUSIÓ:

La millor i única alternativa possible és l'**alternativa A1**, d'aprovar el PDSPG-RP, pels motius següents:

- Es dóna compliment a l'obligació legal establerta en la Directiva 2008/98/CE sobre els residus (Directiva marc de residus: DMR) i la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats (LRSC).
- Es solucionen els problemes reals detectats i es potencien les fortaleces i oportunitats del sistema actual.
- S'adapta la gestió dels residus peril·losos a l'àmbit balear als estàndards normatius europeus i estatals i es facilita la transició cap a una economia circular.

9.2. Contingut i Estructura del PDSPG-RP

Una vegada descartada l'alternativa zero, es plantegen els pros i contres en relació a disposar d'un únic pla director sectorial o bé disposar de dos documents separats, un per a la prevenció i l'altra per a la gestió dels residus peril·losos. Així, es plantegen les següents alternatives:

- Alternativa B1: elaborar dos instruments separats, un programa de prevenció i un pla director sectorial de gestió dels residus perillosos, com es fa, per exemple, a l'àmbit estatal (PEMAR i Programa de prevenció per separat).
- Alternativa B2: elaborar un document integral de pla director sectorial de gestió de residus perillosos que aglutini el programa de prevenció de residus perillosos.

Ambdues alternatives permeten adoptar mesures per a assolir els objectius marcats en matèria de residus a l'àmbit europeu i estatal i donen compliment a les obligacions normatives establertes a la DMR i a la LRSC. Per tant, sota el punt de vista legal les dues són plausibles.

No obstant l'anterior, l'**alternativa B2**, presenta una sèrie d'avantatges en comparació amb l'alternativa B1 que recomanen la seva adopció:

- 1) En primer lloc, s'evita la dispersió d'informació, facilitant d'aquesta forma que el ciutadà disposi de tota la informació en matèria de residus perillosos en un únic document.
- 2) Per altra banda, en nom del principi d'eficàcia, s'aglutina sota un mateix tràmit l'aprovació d'un instrument de planificació sectorial en matèria de residus perillosos el que suposa minimitzar les càrregues administratives.
- 3) En tercer lloc, en compliment de la jerarquia de residus, la planificació en un mateix instrument permet posar l'èmfasi en la prevenció, la qual és el primer esglaió en la política de gestió.
- 4) Finalment, l'elaboració conjunta d'ambdós documents permet disposar d'una visió global, la qual té en compte les realitats de tots els agents implicats en el pla i per tant permet una millor identificació i potenciació de les sinèrgies sorgides en el procés de disseny. A més, permet establir les mesures de prevenció d'una forma més precisa i coordinada amb tots els agents implicats que possiblement redundarà en una millor implantació de les esmentades mesures.

Així i tot, l'alternativa B2 implica un risc d'esdevenir un instrument de planificació genèric en relació a la prevenció, sense mesures concretes.

Per superar-ho, la mateixa Llei 22/2011 ha previst en el seu article 15.2 que serà obligatori disposar d'un programa i calendari separat d'actuacions en matèria de prevenció:

Article 15.2 de la LRSC:

"[...] Quan els programes de prevenció s'integrin en altres plans i programes, les mesures de prevenció i el seu calendari d'aplicació han de distingir-se clarament."

CONCLUSIÓ:

La millor alternativa possible és l'**alternativa B2, elaborar un document integral que aglutini tant el programa de prevenció com el pla director sectorial de gestió dels residus perillosos**, de la forma següent:

- S'aglutina tota la política en matèria de residus perillosos en un únic document.
- Es dóna compliment al principi d'eficàcia, portant a terme un únic tràmit administratiu que abasta tots els aspectes de la prevenció i de la gestió de residus perillosos.
- Permet posar l'èmfasi en la prevenció, primer esglaó de la jerarquia de residus.
- Permet aprofitar sinèrgies entre els distints agents implicats en matèria de residus i facilita la concreció de mesures.

Així mateix, per evitar el risc de convertir-se en un document purament estratègic, **s'inclourà un programa i calendari d'aplicació concret en matèria de prevenció.**

D'acord amb la Guia Europea⁴, no hi ha cap patró rígid per a la forma d'estructurar un Pla de gestió de residus. No obstant això, recomana estructurar-ho amb una part de l'estat de la qüestió, és a dir, diagnòstica, i una part de planificació com a elements clau. A fi de seguir les recomanacions europees no es plantegen alternatives en aquest aspecte i s'inclouran per tant aquestes dues parts en el PDSPG-RP.

De forma més detallada, en relació a l'estructura del PDSPG-RP es planteja la conveniència de realitzar un document que contingui capítols separats per tipologia de residus o bé un tractament transversal de tots els fluxos de residus, plantejant-se el següent:

- Alternativa C1: organització del PDSPG-RP per capítols en fluxos de residus.
- Alternativa C2: organització del PDSPG-RP de forma transversal per a tots els fluxos.
- Alternativa C3: organització del PDSPG-RP per capítols segons fluxos de residus en el diagnòstic de generació i de forma transversal en el diagnòstic i planificació de la gestió.

L'alternativa C1, és l'alternativa adoptada en el PEMAR, la qual permet centrar l'atenció en cada un dels fluxos per separat, pel que a nivell d'estadístiques facilita l'obtenció de dades. En contra però suposa no tenir una visió de conjunt el que implica dificultats alhora d'aprofitar sinèrgies entre tots els fluxos de residus analitzats i dificultats alhora de dissenyar i identificar necessitats de gestió, motiu pel qual es descarta dita alternativa.

L'alternativa C2 per contra, permet centrar l'atenció en el tractament que es portarà a terme de forma integral i d'aquesta forma facilita identificar les sinèrgies. Per contra però, es dificulta la traçabilitat de les distintes tipologies de residus implicades, motiu pel qual es descarta també dita alternativa.

Per altra banda, l'alternativa C3 combina els pros de les dues opcions anteriors i d'aquesta forma s'aconsegueix disposar d'unes estadístiques harmonitzades a l'àmbit estatal i europeu alhora que també s'aconsegueix tenir la visió de conjunt tan necessària per a poder acostar-se a la realitat particular de les balears.

CONCLUSIÓ:

La millor alternativa possible és l'**alternativa C3**, organització del PPG-RP per capítols segons fluxos de residus en el diagnòstic de generació i de forma transversal en el diagnòstic i planificació de la gestió, doncs d'aquesta forma:

- Permet disposar d'unes estadístiques harmonitzades.
- Permet la visió global i integral de la planificació en matèria de residus, el que facilita l'adopció de mesures de forma coordinada i adaptada a les necessitats reals del sistema actual.

9.3. Establiment dels objectius

S'han plantejat les següents alternatives en relació a la definició dels objectius del PDSPG-RP:

- Alternativa D1: complir els objectius inclosos a la normativa comunitària i estatal actualment vigents (DMR, LRSC, etc...).
- Alternativa D2: establir objectius més ambiciosos als oficialment vigents a dia d'avui, en línia amb les propostes de modificació de les principals directives per incloure l'economia circular.

Des del punt de vista jurídic ambdues alternatives serien vàlides atès que garanteixen la consecució dels objectius mínims fixats a les normatives actualment vigents.

Tot i l'anterior, s'aposta per l'**alternativa D2** perquè suposa avançar de forma paral·lela a Europa en la transició cap a una economia circular, la qual cosa té implicacions positives en el conjunt del medi ambient i especialment en el factor recursos naturals.

A més, aquesta alternativa també presenta un altre avantatge significatiu que també recomana la seva elecció: en el moment que es transposin les noves directives europees a l'ordenament jurídic espanyol, el PDSPG-RP ja complirà moltes de les noves mesures i objectius. A més, el Pla incorpora un procediment de seguiment i avaluació per garantir que s'adapta a les normatives que s'adoptin en posterioritat a la seva aprovació.

CONCLUSIÓ:

La millor alternativa és l'**alternativa D2**, establir objectius més ambiciosos als oficialment vigents a dia d'avui, en línia amb les modificacions de les principals directives en matèria de residus per incloure l'economia circular, amb la finalitat següent:

- Es garanteix l'adopció dels objectius mínims fixats a la normativa comunitària i estatal actualment vigent.
- S'avança de forma paral·lela a Europa i s'adopten mesures que faciliten la transició de l'economia balear cap a una economia circular.

El PDSPG-RP incorpora un procediment de seguiment i avaluació que garantirà que es pugui adaptar a les normatives que s'adoptin en posterioritat a la seva aprovació.

9.4. Definició dels escenaris futurs

A fi de realitzar una bona planificació que permeti estimar les necessitats futures sobre la gestió dels residus perillosos a les Illes Balears s'inclourà, en l'apartat de diagnosi del PPG-RP, la projecció futura de la generació dels residus.

Així i tot, cal tenir en consideració que la generació dels residus es troba influïda per diversos factors que dificulten la seva estimació precisa, tals com:

- creixement demogràfic;
- canvis en la situació econòmica (creixement/recessió);
- canvis en la demanda i la naturalesa dels béns de consum;
- canvis en els mètodes de fabricació;
- nous mètodes de tractament de residus;
- els efectes dels canvis en les polítiques (prevenció, minimització, reutilització, reciclatge...).

Conseqüentment, donat que l'evolució futura de la generació dels residus perillosos depèn d'una combinació de diversos factors, no és possible predir la generació de residus futura amb absoluta certesa i sense ambigüitat.

No obstant això, hi ha òbviament, una necessitat d'obtenir una base fiable per garantir la capacitat necessària per al sistema en el període de planificació, especialment pel que fa a futures inversions, establiment de sistemes de recollida, etc.

A fi de superar aquest problema, tal com recomana la guia europea, es plantejaran diversos escenaris que cobriran variacions en la generació i gestió de residus. Dits escenaris seran:

- Escenari 1: es compleixen els objectius fixats en el PDSPG-RP.
- Escenari 2: es superen els objectius fixats en el PDSPG-RP.
- Escenari 3: no s'assoleixen els objectius fixats en el PDSPG-RP.

Tenint en compte aquests escenaris cal plantejar-se les següents alternatives durant la fase d'elaboració del PDSPG-RP:

- Alternativa E1: definir mesures només per l'escenari 1 (escenari desitjable).
- Alternativa E2: definir mesures que tinguin en compte els tres escenaris plantejats.

Arribats a aquest punt cal assenyalar que si bé el motiu principal de realitzar la planificació és precisament complir els objectius plantejats, també s'ha de tenir prevista la possibilitat de no assolir-los. Per aquest motiu, es descarta l'alternativa E1 i **s'adopta l'alternativa E2**.

Tot i l'adopció de l'alternativa E2, és rellevant apuntar que en el document final del PDSPG-RP els tres escenaris no gaudeixen del mateixa tracte, sinó que es defineixen mesures més concretes i majors esforços per arribar a assolir l'escenari 1 (escenari prioritari). Així mateix, cal recordar que, tal com s'ha justificat a l'apartat anterior, els objectius marcats són més ambiciosos que els que es troben actualment vigents pel fet d'incorporar l'economia circular i, per aquest motiu, es dona prioritat a l'assoliment de l'escenari 1 enlloc de l'escenari 2.

No obstant l'anterior, les mesures que es prendran per tal de considerar els escenaris 2 (superar els objectius) i 3 (no assolir els objectius), es fonamentaran en mesures que tendran per objectiu l'adaptació i correcció de les futures desviacions en relació als objectius plantejats. En aquest sentit, giraran entorn a dos eixos fonamentals:

- 1) En el cas de superar els objectius: s'invertiran majors esforços que els prevists en el propi PDSPG-RP en la difusió de les bones pràctiques adoptades a fi que altres comunitats autònomes o Estats Membres de la Unió Europea puguin fer servir l'experiència acumulada a les Illes Balears i puguin adaptar al seu territori experiències que han demostrat ser eficaç, d'acord al principi de cooperació interadministrativa.
- 2) En el cas de no assolir els objectius fixats: s'hauran de prendre mesures que corregeixin les desviacions detectades les quals poden anar des de l'adopció de mesures no previstes en el propi PDSPG-RP, com la revisió del propi Pla de seguiment a fi d'adoptar nous indicadors que ajudin a identificar aspectes no prevists durant l'elaboració del PDSPG-RP fins a la pròpia modificació del PDSPG-RP per aquells casos on l'assoliment dels objectius es trobi molt allunyada de la realitat, tot i que no hagin passat els 6 anys que marca la normativa com a període màxim de revisió.

Tot l'anterior únicament serà possible amb un correcte seguiment, no només del compliment dels objectius i de la part ambiental del pla, sinó que requerirà d'un PLA DE SEGUIMENT FLEXIBLE capaç d'adaptar-se a la realitat particular de cada moment i corregir les desviacions des del primer moment en que s'identifiquin.

Car cal tenir en compte que dita flexibilitat no pot suposar en cap cas la pèrdua de garanties i ha de definir-se a fi d'assegurar uns mínims de qualitat i control.

CONCLUSIÓ:

L'alternativa seleccionada és l'**alternativa E2**, definir mesures que tinguin en compte els tres escenaris plantejats, per les raons següents:

- Es posen els majors esforços en la definició i adopció de mesures que tinguin per objecte la consecució dels objectius marcats en el PDSPG-RP, els quals cal recordar que són més ambiciosos als actualment vigents ja que es trobaran en consonància en les línies mestres que s'estan marcant per a fer possible l'economia circular.
- També s'assumeix la incertesa del futur i s'adopten mesures per tal de fer-hi front a través de l'adopció d'un pla de seguiment flexible.

9.5. Recollida i Tractament dels Residus Perillosos

A continuació s'exposen les alternatives que es tenen en consideració en relació al model de gestió a adoptar en matèria de residus perillosos.

L'avaluació de les diferents alternatives i per tant l'adopció de la mateixa es basa primerament en les conclusions extretes del diagnòstic actual de situació i de les oportunitats detectades.

En tot cas, la primera alternativa de totes que es planteja, seguint la lògica de les alternatives plantejades a la legislació ambiental, serà precisament, l'alternativa zero en relació al model de gestió a adoptar:

- Alternativa F1: model de gestió privada en un marc de lliure mercat (situació actual).
- Alternativa F2: necessitat d'intervenir de l'Administració Pública.

CONCLUSIÓ:

Es selecciona l'alternativa F1 que contempla la gestió privada dels residus perillosos en un marc de lliure mercat pel motiu següent:

- Existeix actualment a les Illes Balears una xarxa d'instal·lacions i de gestors privats suficient per garantir la correcta gestió dels residus perillosos generats a les Illes Balears.
- L'existència d'un sector privat empresarial de gestió de residus consolidat a les Illes Balears fa innecessari la intervenció de l'Administració Pública.

10. PROGRAMA DE VIGILÀNCIA AMBIENTAL EN EL QUAL ES DESCRIUEN LES MESURES PREVISTES DE SEGUIMENT

La finalitat d'un programa de vigilància és, mitjançant un conjunt d'indicadors, l'avaluació i el seguiment de les mesures previstes en el pla, en funció dels objectius proposats juntament amb la detecció de possibles desviacions o problemes que impedeixin la seva consecució. A fi de corregir les possibles desviacions que vagin sorgint, s'establirà un sistema d'accions de millora que permeti esmenar aquestes deficiències.

En el seguiment s'utilitzaran les eines següents:

– Informes parcial de resultats

Es realitzarà una avaluació parcial del grau de compliment dels objectius proposats en el PDSPG-RP i s'estudiaran les tendències en la generació de residus perillosos. En funció dels resultats es realitzaran les revisions i actuacions necessàries per corregir les desviacions detectades i assolir els objectius proposats en el Pla. També es realitzaran les actualitzacions i modificacions puntuals que es jutgin oportunes com a conseqüència de canvis normatius o necessitat d'adaptació al progrés tècnic. Aquest informe es durà a terme 3 anys després d'haver aprovat el Pla.

– Informe de revisió del Pla

La finalitat d'aquest informe és analitzar el compliment dels objectius del PDSPG-RP, els resultats obtinguts i les deficiències detectades amb la finalitat d'extreure conclusions per al plantejament de nous objectius per al següent Pla director de prevenció i gestió de residus perillosos o per la pròrroga de l'actual Pla.

Per dur a terme el seguiment proposat, es realitzaran una sèries d'actuacions durant la vigència del PDSPG-RP, entre les quals es troben la recopilació d'informació, l'anàlisi i càlcul d'indicadors, i la realització dels estudis específics que es considerin necessaris per conèixer la producció i gestió dels residus perillosos a les Illes Balears.

Els indicadors són instruments per a la comunicació i elements de promoció, difusió i publicitat dels resultats de l'avaluació i de la planificació. Els indicadors associats al PDSPG-RP de les Illes Balears són:

Programa	Objectiu associat del PDSGP-RP	Indicador
Desenvolupament normatiu	1.1; 1.2.	Nombre de disposicions normatives aprovades en matèria de residus peril·losos.
Prevenició	2.1.	Variació (%) en pes dels residus peril·losos generats, des de l'entra en vigor del Pla.
	2.2.	Percentatge de plans de minimització presentats respecte del total dels exigibles.
Gestió	3.2	Sòls i llots contaminats eliminats en instal·lacions de les Illes Balears (% en pes dels generats a les Illes Balears.)
	3.4	Municipis que garanteixen la recepció i recollida gratuïta dels residus peril·losos d'origen domèstics a les seves deixalleries (% respecte del total de municipis de les Illes Balears)
	3.1	Pes dels residus amb amiant retirats d'edificis públics.
	3.1	Quantia dels ajuts econòmics concedits per als desmantellament i retirada dels elements de fibrociment amb amiant d'edificis.
	3.1	Quantitat (tones/any) de RAEE destinats a la preparació per a la reutilització del total dels generats a les Illes Balears.
	3.2	Quantia dels ajuts econòmics (euros/any) concedits per al foment de la valorització dels residus peril·losos.
	3.1; 3.6	Residus peril·losos retirats i gestionats (tones/any) correctament dels camps de tir, actius i inactius, de les Illes Balears.
Seguiment i control	4.1;4.2; 4.3 i 4.4	Deixalleries municipals dotades d'equipaments informàtics i de pesatge (% de deixalleries respecte de les existents a les Illes Balears).
	4.1; 4.3 i 4.4	Número d'informes de visites d'inspecció realitzats
Formació, educació i comunicació	5.1; 5.2 i 5.4	Número d'assistents als cursos de formació en matèria de residus.
	5.1;5.2; 5.3 i 5.5	Quantitat econòmica (euros/any) destinada a les campanyes de sensibilització i informació.

11. RESUM DE CARÀCTER NO TÈCNIC

1. Introducció

La Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, que transposa la Directiva 2008/98/CE Marc de Residus, estableix que l'Estat ha d'aprovar el Pla nacional marc de gestió de residus i les comunitats autònomes han d'elaborar els programes autonòmics de prevenció de residus i els plans autonòmics de gestió de residus.

Les previsions contingudes a la Llei 22/2011 s'han d'interpretar a les Illes Balears d'acord amb el model d'organització territorial i institucional que preveu el seu Estatut d'Autonomia i a la legislació que el desenvolupa. En aquest sentit, la *Llei 2/2001, de 7 de març, d'atribució de competències als Consells Insulars* en matèria d'ordenació del territori transfereix a aquests ens, entre altres, la competència en l'elaboració i aprovació del pla director sectorial de residus sòlids no peril·losos.

Per tant, correspon al Govern de les Illes Balears l'elaboració i aprovació d'un pla director sectorial de prevenció i gestió de residus peril·losos.

D'acord amb la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus, òrgan promotor del Pla, ha elaborat el present Estudi Ambiental Estratègic (EAE) conforme als criteris continguts al document d'abast elaborat la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB).

2. Objectiu i contingut del PDSPG-RP

Els elements que justifiquen l'elaboració del PDSPG-RP:

- Donar compliment a la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats.
- Assegurar la correcta gestió dels residus produïts a fi de minimitzar els impactes negatius sobre el medi ambient i la salut de les persones.
- La necessitat d'avançar cap a una economia circular.
- Donar cobertura a tot el territori de les Illes Balears en relació als residus peril·losos.

El Govern ha decidit incorporar en el *Pla director sectorial de gestió de residus peril·losos* el *Programa de Prevenció* a fi de disposar d'un document únic, anomenat ***Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus peril·losos de les Illes Balears*** (PDSPG-RP), que integri tota la política balear en matèria de residus peril·losos; no obstant això, es disposa d'un programa separat d'actuacions en matèria de prevenció, d'acord amb el que preveu l'art. 15.2 de la Llei de Residus i Sòls Contaminats.

Els **objectius estratègics** del PDSPG-RP són:

- a) Desenvolupar normativa específica que esdevingui necessària per a l'aplicació de les mesures previstes en aquest Pla.
- b) Garantir una adequada gestió dels residus perillosos generats i el compliment estricte de la jerarquia de residus.
- c) Assolir en el 2021 una reducció del 10% en pes dels residus perillosos generats en el 2010 a les Illes Balears.
- d) Recollir selectivament i gestionar correctament el 100% dels residus perillosos generats a les Illes Balears abans del 2024.
- e) Disposar de les instal·lacions de valorització i eliminació de residus perillosos que siguin necessàries a les Illes Balears.
- f) Fer ús de la concessió d'ajuts econòmics per proporcionar incentius per a l'aplicació de la jerarquia de residus.
- g) Fomentar el desenvolupament eficaç dels estudis de minimització de residus.
- h) Fomentar l'aplicació de les millor tècniques disponibles relatives a la prevenció de residus en els sectors que generen residus perillosos.
- i) Fer possible que el 100% dels municipis de Balears garanteixin la recepció i recollida gratuïta dels residus perillosos d'origen domèstic en les deixalleries.
- j) Afavorir la coordinació entre les autoritats gestores dels ports de les Illes Balears i la Conselleria competent en medi ambient.
- k) Garantir la conservació dels sòls i promoure'n la regeneració.
- l) Millorar la informació sobre la generació i gestió dels residus, així com la seva traçabilitat.
- m) Reforçar les activitats d'inspecció, control i vigilància de les instal·lacions de tractament i de producció de residus.
- n) Fomentar la sensibilització i conscienciació social en matèria de prevenció i gestió de residus.
- o) Desenvolupar i millorar les eines d'informació, difusió i comunicació en relació a la producció i gestió de residus perillosos a les Illes Balears.
- p) Millorar la coordinació entre les diferents administracions competents en matèria de planificació i gestió de residus perillosos.

L'àmbit d'aplicació del PDSPG-RP serà:

Territorial	Tot el territori de les Illes Balears incloent l'illa de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, així com les altres illes menors adjacents.
Temporal	✓ Fins a l'aprovació d'un nou pla. ✓ Amb avaluacions periòdiques mínimes cada 6 anys. ✓ Els principals objectius es formularan per a 2020 i per a 2030, per tal d'alinejar la planificació amb les estratègies i requisits legals de la UE i estatals.
Tipologia de residus	✓ Residus perillosos que es generen i gestionen a l'àmbit de les Illes Balears, amb independència de l'activitat en la qual es generin i gestionin (domèstics, comercials i industrials): - o Residus sanitaris (GI, GII i GIII) - o Residus d'envasos fitosanitaris - o Olis industrials usats - o Piles i acumuladors - o Residus industrials - o PCB i PC - o Residus del sector nàutic (MARPOL, barques fora d'ús, etc.) - o Sòls contaminats - o Residus de construcció i demolició, RAEE i voluminosos perillosos. ✓ Excepcions: les mateixes que les contemplades a la Llei 22/2011.
Agents implicats	✓ Ciutadania en general. ✓ Activitats empresarials. ✓ Transportistes i gestors de residus. ✓ SRAP. ✓ Totes les AAPP i especialment: Govern, Consells insulars i Ajuntaments.
Activitats	✓ De producció. ✓ De recollida. ✓ De tractament.

3. Relació amb altres plans i programes

a) Estratègies a nivell europeu

- **Setè Programa General d'Acció de la Unió Europea en matèria de Medi Ambient fins el 2020.**

La Decisió núm. 1386/2013/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de novembre de 2013, relatiu al Programa General d'acció de la Unió en matèria de Medi Ambient fins el 2020 "*Viure bé, respectant els límits del nostre planeta*", promou el desenvolupament d'una economia circular, en la qual els materials i els recursos es mantinguin en l'economia durant el major temps possible i que es redueixi al mínim la generació de residus.

- **Estratègia Europea 2020**

Estableix com a objectius per als residus en el 2020:

- Que es redueixin la seva generació per càpita.
- Que el reciclatge i la reutilització siguin opcions econòmicament atractives per als operadors.
- Que es desenvolupin mercats funcionals per a les matèries secundàries.
- Que estigui garantit el reciclatge d'alta qualitat.
- Que la recuperació d'energia es limiti als materials no reciclables i que es redueixin al màxim l'eliminació de residus en abocadors.

- **Comunicacions relatives a una economia circular**

La Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions "*Cap una economia circular: un programa de zero residus per Europa*", posa de manifest la importància de tancar el cicle de recuperació de materials en la seva introducció en el mercat.

- **Estratègia temàtica per a la protecció del sòl**

La Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions "*Estratègia temàtica per a la protecció del sòl*" estableix com objectiu la protecció i la utilització sostenible dels sòls.

b) Estratègies a nivell estatal

- **Pla estatal marc de gestió de residus. PEMAR (2016-2022)**

El PEMAR fa una anàlisi detallat de cada tipus de residu: residus domèstics i comercials, envasos i residus d'envasos, residus d'aparells elèctrics i electrònics, vehicles al final de la vida útil, pneumàtics al final de la seva vida útil, piles i acumuladors, olis, residus de construcció i demolició, entre d'altres. Realitza un diagnòstic de la situació actual i estableix una sèrie d'objectius qualitatius i/o quantitatius, així com orientacions de mesures. Aquests objectius i orientacions

– **Programa estatal de prevenció de residus 2014-2020 (PNIR)**

El Programa estatal de prevenció de residus 2014-2020, desenvolupa la política a nivell estatal de prevenció de residus perseguint l'objectiu de reducció en el 2020 d'un 10% dels residus generats l'any 2010. Per això, du a terme una descripció del nivell de prevenció existent a Espanya, de les mesures actuals i finalment valora la seva eficàcia.

– **Estratègia espanyola de canvi climàtic i energia neta (horitzó 2007-2012-2020)**

L'Estratègia espanyola de canvi climàtic i energia neta (PANER) s'estructura en dos tipus d'actuacions diferenciades: lluita contra el canvi climàtic i energia neta. Dins de les àrees d'actuació contra el canvi climàtic, Un dels principis bàsics del Pla director sectorial de prevenció i gestió de residus de les Illes Balears és la contribució a la lluita contra el canvi climàtic.

c) A nivell autonòmic

– **Directrius d'ordenació del territori (DOT)**

Les DOT són l'instrument marc d'ordenació territorial de les Illes Balears, aprovades per la Llei 6/1999, de 3 d'abril. El desenvolupament de les directrius d'ordenació territorial es realitza sobretot pels plans territorials insulars.

L'ordenació precisa de determinades infraestructures, equipaments, serveis i activitats d'explotació de recursos es realitza pels plans directors sectorials, els quals, en coherència amb l'anterior, es formulen coordinadament amb els plans territorials insulars.

– **Estratègia Balear de Lluita Contra el Canvi Climàtic 2013-2020**

L' Estratègia Balear de Lluita Contra el Canvi Climàtic (EBCC) es redacta amb la finalitat de plasmar els objectius i les actuacions necessàries per aconseguir reduir les emissions de GEH i adaptar-nos als efectes provocats pel canvi climàtic.

L'EBCC estableix que el sector energètic (generació elèctrica i transport) és el responsable de la majoria de les emissions GEH, amb un 91% respecte el total. El 9% restant són degudes als processos industrials, l'ús de dissolvents, l'agricultura i el tractament i eliminació de **residus**.

4. Els aspectes rellevants de la situació actual del medi ambient i la seva probable evolució en cas de no aplicació del PDSPG-RP

Sòls

La informació disponible relacionada amb els sòls contaminats o degradats a les Illes Balears és molt limitada. Un dels pocs instruments que es poden utilitzar són els “informe preliminars del sòl” (IPS), prevists en el Reial decret 9/2005, de 14 de gener, com a informació base per estimar les activitats potencialment contaminants. La majoria d’IPS presentats a les Illes Balears es relacionen amb tallers mecànics, estacions de servei (benzineres), instal·lacions de distribució d’energia elèctrica i instal·lacions de distribució de gas liquat.

La major part dels procediments de descontaminació de sòls iniciats en els darrers anys per la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca han estat relacionats amb estacions de servei (emmagatzematge de combustible) i instal·lacions de distribució d’energia elèctrica (abocaments d’hidrocarburs).

La no aplicació del PDSPG-RP probablement implicarà que la major part dels sòls dels camps de tir, actius i inactius, de les Illes Balears segueixin contaminats pels perdigons de plom i per les restes dels plats que poden contenir hidrocarburs aromàtics policíclics.

L’aprovació PDSPG-RP permetrà dur un control més exhaustiu de la gestió dels residus perillosos generats per les embarcacions reduint la probabilitat de què una part d’aquests residus es gestionin incorrectament i contaminin el sòl o el medi marí.

D’acord amb el diagnòstic del Pla, una proporció molt significativa de residus perillosos es gestionen incorrectament. La no realització dels plans d’inspecció, control i vigilància prevists en el PDSPG-RP permetrà que aquesta situació es perpetui en el temps amb els conseqüents impactes medi ambiental associats.

L’únic tipus d’instal·lació que preveu el PDSPG-RP són els abocadors de residus perillosos, a través de la iniciativa privada. En tot cas, els promotors que pretenguin construir l’abocador han de presentar una sol·licitud d’ubicació, la qual ha de complir els criteris definits a l’annex I del Pla, i el conseller competent en matèria de medi ambient ha de dictar una resolució per la qual s’aprova o desestima la ubicació proposada pel promotor. Per una altra banda, els titulars d’aquestes instal·lacions han de disposar de l’autorització ambiental integrada. Al mateix temps, han de ser objecte d’una avaluació d’impacte ambiental ordinària.

Per una altra banda, el fet de no construir d’abocadors per a l’eliminació de residus perillosos dificultaria l’aplicació del principi d’autosuficiència i proximitat a les Illes Balears, en compliment de l’article 9 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, amb la finalitat de garantir un nivell elevat de protecció del medi ambient i de la salut pública.

Recursos hídrics

D'acord amb la memòria del vigent Pla Hidrològic de les Illes Balears (2015-2021), la demanda d'aigua a Balears constitueix la principal pressió sobre els recursos hídrics de les Illes, tant en quantitat, per la sobreexplotació dels aquífers, com en qualitat, ja que és bona part responsable de la contaminació per intrusió marina, la qual afecta al 39% de les masses d'aigua subterrània.

La contaminació difusa a les Illes Balears afecta principalment a les masses d'aigua subterrània a causa de dues activitats pel seu caràcter extensiu: el rec dels camps de golf i les aportacions d'adobs en l'agricultura.

Pràcticament totes les masses d'aigua subterrània, a excepció de 6, presenten alguna pressió per contaminació puntual (fosses sèptiques, depuradores, abocadors de residus, benzineres, indústries, cementiris, etc.). Quatre de les trenta-una masses d'aigua costanera de les Illes Balears definides en el corresponent Pla Hidrològic presenten una pressió significativa respecte de la presència de punts d'abocament. Aquesta contaminació puntual és causada per abocament d'aigües residuals depurades, salmorra, tèrmica i pressió per aqüicultura.

Les mesures previstes en el programa de prevenció del Pla estan encaminades a la reducció de la producció de residus, l'augment dels percentatges de valorització dels residus generats i la reducció dels residus eliminats, la qual cosa tindrà un efecte positiu en la conservació dels recursos hídrics.

Finalment, a través dels plans d'inspecció es realitzarà un seguiment periòdic dels residus peril·losos que els productors o gestors de residus aboquen a la xarxa d'aigües pluvials i/o residuals.

Els abocadors per a l'eliminació de residus peril·losos, que són les úniques instal·lacions que es preveuen construir en el PDSPG-RP, presenten un risc de contaminació de les aigües subterrànies per substàncies peril·loses mitjançant els possibles lixiviats que es generin per la percolació de l'aigua a través de la massa de residus. No obstant això, el PDSPG-RP preveu que, a més de complir els requisits d'impermeabilització prevists a l'annex I del Reial decret 1481/2001, de 27 de desembre, la instal·lació disposarà, com a mínim, d'un segon revestiment impermeable que consistirà d'una làmina de polietilè d'alta densitat i d'un sistema de detecció de fuites entre les dues làmines impermeables. Els lixiviats es gestionaran correctament per reduir el risc de fugues i els vessaments accidentals. Així mateix, l'annex I del PDSPG-RP estableix els criteris d'incompatibilitat de la ubicació de l'abocador en relació a les aigües continentals, aigües superficials, aigües costaneres, aigües subterrànies, aquífers i zones humides.

Emissions a l'atmosfera i canvi climàtic

La Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca disposa d'un total de set estacions de vigilància i control de la qualitat de l'aire ambient a les Illes Balears.

Els principals contaminants atmosfèrics són: SO₂, SH₂, NO₂, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5}, O₃, CO, Benzè, Benzo(a)pirè, arsènic, cadmi, níquel i plom. Les principals fonts emissores de contaminants de les Illes Balears són: centrals de producció d'energia elèctrica d'Alcúdia, Menorca i Eivissa (SO₂, NO₂, PM_{2,5}, O₃) trànsit de vehicles (SO₂, NO₂, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5}, O₃, CO, benzè, benzo(a)pirè, As, Cd, Ni, Pb), incineració de residus (O₃, benzo(a)pirè, plantes de compostatge i EDAR (SH₂, NH₃).

El PDSPG-RP té l'objectiu de reduir en el 2020 un 10% en pes dels residus perillosos generats en el 2010 i maximitzar la reutilització en origen, la qual cosa pot implicar una reducció del nombre de transports anuals de residus i la reducció dels gasos d'efecte hivernacle.

L'únic tipus d'instal·lació que es preveu construir en el PDSPG-RP són abocadors de residus perillosos, els quals poden tenir un cert impacte per possibles emissions difuses, principalment en el cas dels contaminants PM₁₀, SH₂, NH₃ i CH₄.

Per una altra banda, el PDSPG-RP estableix que, d'acord amb el Reial decret 1481/2001, de 27 de desembre, els residus perillosos de construcció que contenen amiant poden eliminar-se en els abocadors per a residus no perillosos prevists en els plans directors sectorials aprovats pels consells insulars, prèvia autorització de la conselleria competent en matèria de medi ambient. Actualment, els residus que contenen amiant són eliminats en altres comunitats autònomes. Per aquest motiu, la no aplicació del PDSPG-RP evitaria el risc d'emissió de partícules d'amiant en els abocadors de residus no perillosos gestionats pels consells insulars. No obstant això, el fet de no disposar d'una instal·lació per a l'eliminació d'aquest tipus de residus impedeix aplicar el principi d'autosuficiència i proximitat amb la finalitat de garantir un nivell elevat de protecció del medi ambient i de la salut pública. A més, el sobrecost del transport d'aquests residus fa que els preus de gestió siguin sensiblement més elevats per als productors d'aquesta comunitat autònoma.

Salut humana

Un dels principis generals del PDSPG-RP és la protecció de la salut humana i del medi ambient. Les mesures del Pla estan dirigides a millorar la gestió dels residus perillosos i reduir la seva producció i perillositat. El PDSPG-RP incorpora un Programa de seguiment i control per garantir la gestió dels residus en les instal·lacions de producció i tractament sense posar en perill la salut humana. D'altra banda, el Programa de formació, educació ambiental i comunicació preveu el desenvolupament d'activitats de formació destinat a l'àmbit empresarial (productors i gestors) entre les quals es fomentaran les mesures de prevenció i gestió necessàries per evitar posar en perill la salut humana.

5. CARACTERÍSTIQUES MEDIAMBIENTALS DE LES ZONES QUE PUGUIN ESTAR EFECTADES DE MANERA SIGNIFICATIVA I LA SEVA EVOLUCIÓ

El PDSPG-RP únicament preveu la construcció d'abocadors de residus peril·losos, la qual es deixa a la iniciativa privada. Els promotors que pretenguin construir un abocador de residus peril·losos a les Illes Balears han de sol·licitar la idoneïtat de la seva ubicació, la qual serà aprovada o desestimada mitjançant resolució administrativa del conseller competent en matèria de medi ambient

L'annex I del Pla estableix, per una banda, les categories o elements d'un territori que fan incompatible la ubicació d'un abocador de residus peril·losos en l'esmentat territori. Per una altra banda, defineix les categories o elements d'un territori que condicionen la ubicació d'un abocador de residus peril·losos.

Per tot el que s'ha explicat anteriorment, **resulta impossible**, en aquesta fase de planificació, identificar les àrees que poden veure's afectades per la construcció d'aquest tipus d'instal·lació. No obstant això, les mesures previstes en el PDSPG-RP, garanteixen que no es produiran efectes negatius importants respecte de la situació. A més d'estar subjectes a l'autorització ambiental integrada, els abocadors de residus peril·losos també estan subjectes a una avaluació d'impacte ambiental ordinària.

6. Problemes ambientals existents que siguin rellevants per al pla o programa

Tal i com s'ha exposat en el capítol 5, els promotors que pretenguin construir un abocador de residus peril·losos a les Illes Balears han de sol·licitar la idoneïtat de la seva ubicació mitjançant un procediment definit en el mateix Pla. Per tant, **resulta impossible**, en aquesta fase de planificació, identificar les àrees que poden veure's afectades per la construcció d'aquest tipus d'instal·lació.

Així mateix, l'annex I del PDSPG-RP estableix els requisits d'ubicació d'aquests tipus d'instal·lacions en funció dels processos naturals, la conservació dels valors ambientals del territori i de l'àmbit territorial al qual donen servei aquest tipus d'instal·lacions. L'apartat 1 de l'annex I estableix que els abocadors de residus peril·losos no podran ubicar-se en terrenys amb alguna figura d'espai natural protegit. L'apartat 2 de l'annex I estableix que els abocadors que, tot i no trobar-se en un dels espais naturals protegits definits a l'apartat 1, puguin tenir un efecte significatiu sobre ells, s'analitzaran cas a cas i la seva autorització es concedirà de conformitat amb la legislació d'impacte ambiental estatal i autonòmica vigent.

L'aplicació de l'annex I del PDSPG-RP garanteix que la construcció d'un o més abocadors de residus peril·losos a les Illes Balears no produeixi impactes ambientals rellevants, especialment en els espais natural protegits. Els abocadors de residus peril·losos, a més d'estar subjectes a una autorització ambiental integrada, també estan subjectes a una avaluació d'impacte ambiental ordinària.

Finalment, no es possible conèixer en aquesta fase de planificació les noves instal·lacions de tractament de residus peril·losos que es construeixin per part de la iniciativa privada a les Illes Balears. En tot cas, aquest tipus d'instal·lacions estan sotmeses al règim d'autorització per la conselleria competent en matèria de medi ambient i a l'avaluació ambiental. Estan exemptes d'avaluació ambiental les que es desenvolupen a l'interior d'una nau en polígon industrial.

7. OBJECTIUS DE PROTECCIÓ MEDIAMBIENTAL FIXATS EN ELS ÀMBITS INTERNACIONAL, COMUNITARI O NACIONAL

Residus d'origen domèstic no peril·losos i assimilables

Normativa	Tipus de residu	Periodització	Objectiu		
Directiva 2008/98/CE del Parlament Europeu i del Consell de 19 de novembre de 2008 sobre els residus	Paper, els metalls, el plàstic i el vidre dels residus domèstics i similars	Abans de 2020	Augmentar, com a mínim, un 50% global en pes la PxR i el reciclatge		
	Residus de construcció i demolició*	Abans de 2020	Augmentar, com a mínim, un 70% del seu pes la PxR i el reciclatge		
	Biorresidus	Com a màxim el 31 de desembre de 2023	Separar reciclar en origen, o recollir de forma separada i no mesclada amb altres residus		
	Olis usats	-	Recollida separada		
Directiva 2012/19/UE, de 4/07/2012, sobre RAEE	RAEE*	Fins al 31 de desembre de 2018	<u>Objectius de recollida:</u> El 55% de la mitjana del pes d'AEE introduïts al mercat espanyol el 2015, 2016 i 2017		
Reial decret 110/2015, de 20 de febrer	RAEE*	A partir del 15 d'agost de 2018		Valoritzar	PxR
			Categoria 1, 4 o 7	85%	80%
			Categoria 2	80%	70%
			Categoria 3		80%
			Categories 5 o 6	75%	55%

* Aquests tipus de residus presenten fraccions considerades peril·loses.

La Llei 22/2011, de 28 de juliol estableix (article 15) que els Plans o programes de prevenció inclouran mesures encaminades a **reduir el pes dels residus produïts en el 2020 un 10% respecte dels generats en el 2010.**

La Directiva (UE) 2018/851, de 30 de maig, per la qual es modifica la Directiva 2008/98/CE estableix que abans de l'1 de gener de 2025, els Estats membres duran a terme la recollida separada dels **residus peril·losos d'origen domèstic.**

Residus perillosos

Normativa	Tipus de residu	Periodització	Objectiu
Reial decret 20/2017, de 20 de gener	Vehicles al final de la vida útil	Des de la seva aprovació	PxR i valorització: 95%
			PxR, reciclatge i valorització: 85%
		A partir 1/02/2017	PxR i comercialitzar peces i components: 5% pes total vehicle
		A partir 1/02/2021	PxR i comercialitzar peces i components: 10% pes vehicle
		A partir 1/02/2026	PxR i comercialitzar peces i components: 15% pes vehicle
Real decret 679/2006, de 2 de juny	Oli usat	A partir 1/07/2006	Recollida: 95% de l'oli usat generat
		A partir 1/07/2006	Valorització 100% de l'oli usat recollit
		A partir 1/01/2008	Regeneració 65% de l'oli usat recollit
	Residus de piles i acumuladors portàtils	A partir del 31/12/2015	Índex de recollida anual: 45%
		A partir del 31/12/2020	Índex de recollida anual: 50%
	Residus de piles i acumuladors d'automoció	A partir del 31/12/2018	Índex de recollida anual: 98%
	Residus de piles i acumuladors industrials	A partir 31/12/2017	Piles, acumuladors i bateries industrials amb Cd: 98%
		A partir 31/12/2017	Piles, acumuladors i bateries industrials amb Pb: 98%
		A partir 31/12/2020	Piles, acumuladors i bateries industrials que no continguin ni Cd ni Pb: 70%
Reial Decret 228/2006, de 24 de febrer	Policlorobifenils, policloroterfenils i aparells que en continguin	Abans del 31/12/2016	Eliminació o descontaminació immediata de tots els aparells, el contingut en PCB dels quals (≥ 50 ppm) hagi estat acreditat durant el 2015.
		Abans del 31 de desembre de cada any	- Eliminació o descontaminació de tots els aparells amb PCB acreditat que hagin afluït l'any precedent, exceptuant els transformadors amb concentració de PCB entre 50 i 500 ppm que podran continuar en servei fins el final de la seva vida útil. - Demostració acreditada mitjançant anàlisis químics, del contingut o no en PCB de tots els aparells que encara figurin en el grup 3 de l'Inventari Nacional de PCB actualitzat al 31 de desembre de l'any anterior.

8. PROBABLES EFECTES SIGNIFICATIUS EN EL MEDI AMBIENT

Variable	Aspecte clau	Efecte	Significatiu	Positiu	Negatiu	Directe	Indirecte	Simple	Acumulatiu	Sinèrgic	Permanent	Temporal	Reversible	Recuperable	Irrecuperable	Irregular	Continu	Discontinuu	Gravetat
Salud humana	Reduir riscos pera la salut a través de la correcte gestió de residus	La menor quantitat de residus produïts i la reducció de la seva perillositat tenen un efecte positiu	●	●			●	●				●		●			●		Compatible
Fauna, flora i biodiversitat	Conservació del patrimoni natural, afavorint la integritat funcional dels sistemes naturals	La reducció de la generació de residus, la reducció de la seva perillositat i la millor gestió disminuirà l'efecte sobre la variable	●	●			●	●				●		●			●		Compatible
Sòl	Mantenir la qualitat del sòl, assignant usos segons la seva capacitat d'acollida i minimitzant el seu consum i els riscos associats	No existeix efecte atès que el PDSPG-RP no promou activament la instal·lació d'infraestructures, excepte abocadors de residus perillosos, pels quals s'apliquen mesures correctores.																	
Aigua	Reduir els efectes de l'abocament d'aigües pluvials, residuals i industrials procedents de les instal·lacions de tractament	Les actuacions proposades tenen l'objectiu de reduir la producció de residus, millorar la seva gestió i evitar la contaminació de les aigües. El compliment del Pla produiria efectes positius	●	●			●	●				●		●			●		Compatible
Aire, clima i canvi climàtic	Manteniment de la qualitat d'aire mitjançant la reducció d'emissions de GEH	Si s'assoleixen els objectius del PDSPG-RP reduirà les emissions de gasos (GEH) derivades del tractament de residus.		●			●	●				●		●			●		Compatible
Bens materials	Consum de matèries primeres i competitivitat econòmica	Es preveu una reducció del consum de matèries primeres i un augment de la competitivitat econòmica	●	●			●	●				●		●			●		Compatible
Paisatge	Avaluar els efectes sobre la integració paisatgística	Únicament s'aprovaran els projectes d'abocadors de residus perillosos que adoptin mesures adequades i suficients d'integració paisatgística.																	
Patrimoni cultural	Protegir, conservar i posar en valor els elements patrimonials	No existeix efecte																	

9. Selecció de les alternatives previstes i descripció de la manera com es va fer l'avaluació

L'adopció de l'alternativa finalment adoptada es fonamenta en funció de criteris ambientals, socials i econòmics.

a) Realitzar o no realitzar el PDSPG-RP

Es plantegen les següents alternatives:

- Alternativa A0, alternativa zero: no elaborar el PDSPG-RP.
- Alternativa A1: elaborar i aprovar el PDSPG-RP.

La millor i única alternativa possible és l'**alternativa A1** pels motius següents:

- Es dóna compliment a l'obligació legal establerta en la Directiva 2008/98/CE sobre els residus i la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats.
- Es solucionen els problemes reals detectats i es potencien les fortaleces i oportunitats del sistema actual.
- S'adapta la gestió dels residus perillosos a l'àmbit balear als estàndards normatius europeus i estatals i es facilita la transició cap a una economia circular.

b) Elaboració de dos documents separats o un document integral

Una vegada descartada l'alternativa zero, es plantegen els pros i contres en relació a disposar d'un únic pla director sectorial o bé disposar de dos documents separats, un per a la prevenció i l'altra per a la gestió dels residus perillosos. Així, es plantegen les següents alternatives:

- Alternativa B1: elaborar dos instruments separats, un programa de prevenció i un pla director sectorial de gestió dels residus perillosos.
- Alternativa B2: elaborar un document integral de pla director sectorial de gestió de residus perillosos que aglutini el programa de prevenció de residus perillosos.

S'opta per l'**alternativa B2**, elaborar un document integral que aglutini tant el programa de prevenció com el pla director sectorial de gestió dels residus perillosos pels motius següents:

- S'aglutina tota la política en matèria de residus perillosos en un únic document.
- Es dóna compliment al principi d'eficàcia, portant a terme un únic tràmit administratiu que abasta tots els aspectes de la prevenció i de la gestió de residus perillosos.

- Permet posar l'èmfasi en la prevenció, primer esglaó de la jerarquia de residus.
- Permet aprofitar sinèrgies entre els distints agents implicats en matèria de residus i facilita la concreció de mesures.

c) Alternatives d'estructura del PDSPG-RP

En relació a l'estructura del PDSPG-RP es plantegen les alternatives següents:

- Alternativa C1: organització del PDSPG-RP per capítols en fluxos de residus.
- Alternativa C2: organització del PDSPG-RP de forma transversal per a tots els fluxos.
- Alternativa C3: organització del PDSPG-RP per capítols segons fluxos de residus en el diagnòstic de generació i de forma transversal en el diagnòstic i planificació de la gestió.

Es selecciona l'**alternativa C3** pels motius següents:

- Permet disposar d'unes estadístiques harmonitzades.
- Permet la visió global i integral de la planificació en matèria de residus, el que facilita l'adopció de mesures de forma coordinada i adaptada a les necessitats reals del sistema actual.

d) Alternatives d'establiments d'objectius

S'han plantejat les següents alternatives en relació a la definició dels objectius del PDSPG-RP:

- Alternativa D1: complir els objectius inclosos a la normativa comunitària i estatal actualment vigents.
- Alternativa D2: establir objectius més ambiciosos als oficialment vigents.

La millor alternativa és l'**alternativa D2** per les raons següents:

- Es garanteix l'adopció dels objectius mínims fixats a la normativa comunitària i estatal actualment vigent.
- S'avança de forma paral·lela a Europa i s'adopten mesures que faciliten la transició de l'economia balear cap a una economia circular.

El PDSPG-RP incorpora un procediment de seguiment i avaluació que garantirà que es pugui adaptar a les normatives que s'adoptin en posterioritat a la seva aprovació.

e) Definició dels escenaris futurs

Tal i com recomana la guia europea, es plantejaran diversos escenaris que cobriran variacions en la generació i gestió de residus:

- Escenari 1: es compleixen els objectius fixats en el PDSPG-RP.
- Escenari 2: es superen els objectius fixats en el PDSPG-RP.
- Escenari 3: no s'assoleixen els objectius fixats en el PDSPG-RP.

Tenint en compte aquests escenaris cal plantejar-se les següents alternatives durant la fase d'elaboració del PDSPG-RP:

- Alternativa E1: definir mesures només per l'escenari 1 (escenari desitjable).
- Alternativa E2: definir mesures que tinguin en compte els tres escenaris plantejats.

L'alternativa seleccionada és l'**alternativa E2** per les raons següents:

- Es posen els majors esforços en la definició i adopció de mesures que tinguin per objecte la consecució dels objectius marcats en el PDSPG-RP, els quals cal recordar que són més ambiciosos als actualment vigents ja que es trobaran en consonància en les línies mestres que s'estan marcant per a fer possible l'economia circular.
- També s'assumeix la incertesa del futur i s'adopten mesures per tal de fer-hi front a través de l'adopció d'un pla de seguiment flexible.

f) Alternatives de model de gestió dels residus perillosos

- Alternativa F1: model de gestió privada en un marc de lliure mercat (situació actual).
- Alternativa F2: necessitat d'intervenir de l'Administració Pública.

Es selecciona l'alternativa F1 que contempla la gestió privada dels residus perillosos en un marc de lliure mercat pel motiu següent:

- Existeix actualment a les Illes Balears una xarxa d'instal·lacions i de gestors privats suficient per garantir la correcta gestió dels residus perillosos generats a les Illes Balears.
- L'existència d'un sector privat empresarial de gestió de residus consolidat a les Illes Balears fa innecessari la intervenció de l'Administració Pública.

10. Programa de vigilància ambiental

En el seguiment s'utilitzaran les eines següents:

– Informes parcial de resultats

Es realitzarà una avaluació parcial del grau de compliment dels objectius proposats en el PDSPG-RP i s'estudiaran les tendències en la generació de residus perillosos. En funció dels resultats es realitzaran les revisions i actuacions necessàries per corregir les desviacions detectades i assolir els objectius proposats en el Pla. Aquest informe es durà a terme 3 anys després d'haver aprovat el Pla.

– Informe de revisió del Pla

La finalitat d'aquest informe és analitzar el compliment dels objectius del PDSPG-RP, els resultats obtinguts i les deficiències detectades amb la finalitat d'extreure conclusions per al plantejament de nous objectius per al següent Pla director de prevenció i gestió de residus perillosos o per la pròrroga de l'actual Pla. Per dur a terme el seguiment proposat, es realitzaran una sèries d'actuacions durant la vigència del PDSPG-RP: recopilació d'informació, l'anàlisi i càlcul d'indicadors, estudis específics de producció i gestió dels residus perillosos a les Illes Balears.

Els indicadors proposats, a més de permetre identificar la producció i la gestió de residus, també permetran avaluar el compliment dels objectius del PDSPG-RP.

Bartomeu Moragues Tauler

Tècnic del Servei de Residus i Sòls Contaminats
Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus
Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca